

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer: 20 ft.
minder következőnél 16 fillér.

Nyitótér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

PÖLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, február 13.

Mal számunk főbb közleményei:

A textil-gyár tető alatt.
Borzalmas hajókatasztrófa.
A színésznő milliói.
Nyomorgó földaláló.
Kulisszatitkok.
Politikai apróságok.
Miért beszélnek a nők sokat?
A Haverda-pör izgalmal.
Tarkaságok.

Egy cseléd a cselédpártfogásról.

Arad, február 12.

Beszéljen maga, Treszka, ezen a helyen, a hol egyéb időkben csak politikai szolgálókról fontoskodnak. Szentleányfalvaszülött, széptehetségű konyha és előszoba-nő: mondja el a véleményét a cselédkérdésről. Csak úgy, a hogy a lelkéből a nyelve alá tódul. Tudja talán, Treszka, hogy a társadalom mozog maga miatt? A gondozásába veszi, vigyáz az erkölcsére, sőt — megtudja ezt becsülni, lelkem? — cselédkört is szervez a művelésükre.

— Hallottam. Másként is tudjuk, hogy igen erélyes módon divatba kaptak bennünket, cseléd-hajadonokat. Még szindarabot is szerkesztett rólunk Molnár Ferenc ur. Es arról is tudunk, hogy Pesten Gárdos Mariska nagysága beszervezi a cselédeket, a minek az lesz a vége, hogy mink is megkapjuk az általános választói jogot és

követválasztáskor kimenőt kapunk, hogy szavaljunk, akár a férfiak.

— Amde azonban — jól mondom ezt? — ennél is szivrehatóbb, hogy most maguk a nagyságok fájdták a fejüket miattunk. Eddig egyebet se hallottunk, mint ah, ezek a cselédek, ah ezek a cselédek, meg: Treszka maga egy nőnemű vadállat és ezek a teremtesek tönkreteszik a butort meg a konyhát. Es most, mit hallanak füleink, azt mondják, hogy a cseléd is ember, azaz nő, a cselédről gondoskodni kell, szórakoztatni, vigyázni rá és valláserkölcös nevelésben fűrésztetni. A körben pedig, a hova eljárhatunk, minden bizonyára olvasni valót kapunk, sőt teát is szervíroznak föl nekünk, kérdezzén: sok cukorral óhajtja, vagy ellenben kevés rummal?

— Ez igen festői, kies és dicső lesz, amint én valahol olvastam. De mégis az én egyszerű eszem — Szentleányon jártam, mindössze négy oskolát, — azt mondja, hogy nem ez lesz a mi boldogságunknak rózsakertje. Mert ha a nagysága a körben kedvesen lát bennünket és egész jó-ságával felénk mosolyog, s odahaza a havi bérünkből lefogja a vázának árát, amely törölgetés közben leesik a trümöről, — mit érünk mi az ő jó-ságával? S ha a háziasszony-egyletben igen elbűvölő beszédet tart rólunk, s elsején el enged menni, ha egy forinttal több bért esedezünk:

akkor kérem, ahogy a handlé mondja, mit veszünk mi azon a szónoklaton?

— Egy belső hang azonban azt sugja nekem, hogy más baj lehet velünk. Hogy keveset imádkozunk és hogy erkölcsihiányban tengődünk. Ez igaz lehet, — de hát erről se mi tehetünk. Bizony, jámborul szakadtunk el mi a szülei háztól. De a szolgálatban kora hajnaltól kifáradt estig, — jutunk-e mi az imádsághoz? Vajjon azok a nagyságok, akik most bennünket meggyámolítanak, mit szólnának, ha a csöngetésre azt üzennék vissza: „most nem hozhatom be a pohár vizet, mert jelenleg ép az áhitattal vagyok elfoglalva.”

— S a valláserkölcös, ugye kérem, ez annyit jelent, hogy mi erkölcselenek vagyunk, s a vallásnak kell bennünket tisztára mosni. Szeretőket tartunk, randevukra járunk, sőt álarcos bálakra is és ami ebből következik, azt elvisszük a gyermekmenhelyre. Ez igaz, s bár szívünk joga, azt kérdem: a legtöbbször nem a jóakaratu nagyságok jogászfia, látogató unoka-öccse-e az, aki az erényünkbe az első foltot ejti? És más oka is van ennek. Ha mi is úgy várhatnánk, biztosra epedhetnénk a férjhezmenésre, mint a kisasszonyok, ha bennünket is stafirunggal teremtetten volna a jó isten, ha minket is összehoznának a zsurokon, meg a bálakon a fiatal emberekkel, hogy együk végre belénk harapjon: akkor mi is okosabban bánnánk a szívünkkel.

A Kék Szeműveg.

Irtá: Szomaházy István.

Hogyan történt, hogyan nem: az öreg Szabó tanácsos, aki mindeddig nem igen foglalkozott mással, mint a katonalovak egészségi ügyeivel, vigjátékot írt egy unalmas nyáron, balatonparti villájának erkélyén. Csakugyan a szép vidék lopta-e szívét az isteni szikrá, vagy egyszerűen sürüstett alakban adta-e ki, amit huszonöt év premiérjein magába szívott, annyi bizonyos, hogy készen, finom velinpapírra letisztázva hozta magával a Kék Szeműveg kézírását. A leányok el voltak ragadtatva az édes apjuk darabjától, Szabóné alázatos bámulattal tekintett a költő-ura szemébe, Szabó pedig fiatalos önértéssel adta a könyvkötőhöz a vigjátékát. Mikor a csinos kötet két-három nap múlva elkészült, Szabó személyesen vitte el a színházhoz a Kék Szeműveget, s a direktor, aki társaságokban gyakran találkozott vele, hitetlenül lapozta végig a könyv violába játszó lapjait.

Hogyan, a méltóságos ur darabot írt? Ez lesz aztán az igazi szenzáció... Októberre nygis van egy kis angol darabom, pompás lever de rideau lesz a Kék Szeműveg...

Mi volt a Kék Szeművegben, én nem tudom, s alapos a gyanum, hogy maga az igazgató sem tudta. A tanácsos vigjátékát gyorsan kiszerepezték s szeptember elején hozzakezdték a színpadi próbákhoz. De mivel az angol darab, melyről az igazgató eleintén említést tett, némely pikáns okokból egyelőre lemaradt a mű-

sorról (a színpadi szendék csuful összeveszték a főszerepen), lázasan keresgélnek kezdtek egy másik darab után a színház elfogadott drámái között. Így akadt a direktor kezébe A pacsirta, egy bájos, versekben írt blüette, amely immár teljes két éven át várta, hogy a színpad lámpáit megpillantsa. A pacsirtáról letisztították a pokhálót, hamarosan csináltak rajta néhány törleszt s aztán nyugodtan hozzacsapták a Kék Szeműveghez. A színpadi próbák párhuzamosan folytak a két darabból s mikor a személyzet készen volt a betanulással, ugyanegy napra, október harmincadikára tűzték ki a két vigjáték premiérjét...

A fiatal Farkas, A pacsirta tehetséges szerzője csak az újságok közleményeiből tudta meg, hogy blüette-jét egy napon adják a Kék Szeműveggel. És pszichológiájának nem válik szégyenére, hogy olvasván a nevezett kommunikat, így sóhajtott föl aggódva:

— A jó isten segítsen meg, — de ebből nagy baj lesz...

Farkas ugyanis egy miniszteriumban dolgozott az öreg Szabó tanácsossal, de, fájdalom, valamivel alárendeltebb állásban, mint a Kék Szeműveg szerzője. Farkas, tizenhét évi buzgó szolgálat után, szerencsésen megkapta a valóságos segédfogalmazó címét, még pedig egyenesen a főnöke, az öreg Szabó Zsigmond jóvoltából. Az előléptetésnek tulajdonképp a szöke Szabó kisasszonyok voltak a csöndes okai és közülök is főképp az idősebbik, a huszonkétéves Szabó Klári, akinek leányzsúrjain már

ugyszólván rendes butordarab volt az öreg Szabó igénytelen segédfogalmazója...

Mi tagadás, Farkas már nagyban számított arra a protekcióra, melyben az apósa részletetni fogja. Mi oka lehetett arra gondolni, hogy a tanácsosa nem adja neki a leányát? Ő már hallgatagul a Klára kisasszony prezuntív völégényeként viselte magát és Szabóék sohasem keresték az alkalmat, hogy a fiatal ember reményeit dezavualják...

Mikor a Kék Szeműveg legelső szójátéka a premiére fülledt levegőjében elhangzott s a nézőtér az a fagyos és kegyetlen hangulat ömlött végig, melylyel a közönség a rossz tréfákat fogadni szokta, Farkas szomorú sejtelmektől megkapatva hajolt előre színpadi buvóhelyén. Csak a Cooper vadásztörténetében lehet olyan különös alakokról olvasni, amilyen ez a didergő és leselkedő szerző volt. Farkas szimatolva szegezte füleit a nézőtér felé és a szíve megszűnt dobogni, mikor a közönség fagyos csöndje feléje áradt. Mi volt ez, mi történt azzal a borzalmas zsarnokkal, mely a szerencsétlen szerzők fölött törvényt ül? Már tiz, sőt már husz perc óta mondták idefenn a legvehemensebb ötleteket és odalenn még nem mozdult meg egy tenyér, hogy a szegény méltóságos urat megjutalmazza. Mily kegyetlen, félelmetes hallgatás volt! A naiv színésznő 38 éves szeretetreméltósága minden gráciáját a háboruba küldte, a naturburs egy szalonbeli Kósza Gyurka kedves mókáival tarkította az érzelmesebb jeleneteket — odalenn még mindig siri csönd-

Mindent, mindent eltennénk annak az egynek, — ha biztosan tudnók, hogy eljönne! De nem jön; vagy ha igen, csak ritkán s egész másképp, mint ahogy vágyjuk. Csoda-e, ha akkor azt tesszük, ami a szívünk joga?

— Szívesen fogunk mi imádkozni a jó istenhez; talán megjavít bennünket és megjavítja a nagyságainkat, mert tessék elhinni, bennük is van hiba. Meg is gyónjuk a bűneinket, ha nem is egészen mi vagyunk az okai. Mert ha nem kellene viseltes bluzt, meg kosztümöt venni, hanem mi viselhethetnők az ujat, a hozzá való vagyonnal, mindjárt másfélék lennénk mi, a rossz cselédek. De mindez nem változtatja meg a világot és az életvalóságot. Már én csak úgy hiszem.

— A cselédkörbe pedig nem járok el. Bájos és szellemes lenne, ha a nagyságánk, a ki néhány röpke órával előbb leszedte rólunk a becsületet, ott a társadalmi lényt látná bennünk, s kedveskedne velünk, — de ott is csak alázatoskodni, hizelegni kellene nekünk. S ha úgy szeretnek bennünket, mért sajnálják tőlünk azt a kis félnapot, a melyben nem érezzük cselédeknek magunkat? S a ki akkor is alázatoskodik, a mikor nem jár a hivatalával, az nem egyenes, nem igaz lélek. Majd meglássák azokon, a kik a körbe járnak.

— Tessék olyan kedves lenni, megköszönni a nagyságának, hogy a sorsunkkal bibelődnek. De vajjon — ugye jól mondom, — nincs már árva gyerek, nincsen lelenc, nincsen éhező özvegy, hogy most már a mi inségünkön, a mi nyomorúságunkon kell egyleteskedni, előkelően szórakozni? Az árva, a lelenc csak rászorul erre; de mi talán, a hogy eddig magunk kerestük a kenyérünket, meg a viseltes kosztümöt, majd csak magunk segítünk magunkon.

... Hát így beszélt össze hetet-havat a Treszka. Ments Isten, nagyságos asszonyaim, hogy komolyan vétessék. De, tisztán a kuriózum kedvéért, mondhatnók, csak azért, hogy mulassanak rajta, megszólaltattuk őt, s leadtuk a véleményét a cselédkérdésről.

A textil-gyár tető alatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 12.

Az Aradi Közlönynek nemrég alkalma volt bemutatni az aradi közönségnek a közeli hetekben üzembe kerülő Westinghouse-gyárat. Az újtemető mellett, a Pécskai-ut mentén már az utolsó építkezési munkálatokat végzik Arad ez új gyártelepén, melynek közelében most egy másik hatalmas gyári épület is tető alá került. Az aradi Hungaria-textilgyár ez, mely szintén Arad e folyton fejlődő és lassanként gyárvárosra nővő részén, a Pécskai-ut mentén emelkedik.

Hat hónapi erős munka után készen állanak már az aradi textil-gyár összes főépületei, tető alá került a melléképületek nagy része is és rövid idő múlva hozzákezdenek a belső berendezésekhez.

Már messziről szemünkbe tűnik a gyár ötven méteres kéménye, mely a körülötte levő gép- és kazánházzal impozáns benyomást gyakorol a laikus nézőre is. A gyár főépületét a fonóda és szövőtelep alkotják. E kettő együtt 10,000 négyszögletes területet foglal el. A két terem mindegyike hat-hat méter magas; a világítást kizárólag északi irányból, felülről kapják, mert az oldalfény a gyártmányokat minőségükben kedvezőtlenül befolyásolja. A telep *shed-tetővel* van felve, a fűrészfogak mintájára, ami különben a textil-gyárak jellegzetes fedési módszere. Ugye e termék, mint az egész telep építésével szem előtt tartották a jövőben szükségessé váló nagyobbitást, amely célból az oszlopok már is állanak az oldalfalak mellett, úgy, hogy e falak eltávolítása után a termék az üzem megzavarása nélkül könnyen megnagyobbíthatók.

A gépházban most rakják az ezer lóerejű gőzgép elhelyezésére szükséges nagyarányú alapzatot. Ugyancsak a kazánházban már lefektették a Weitzer-gyárban készülő négy darab kazán alapjait. A fonó- és szövőtelep gépészeti berendezésére csupán tavasszal kerül sor és az érdekesség kedvéért megemlítjük, hogy a fonó- és szövőgépek 140 waggonban fognak érkezni Angliából. Ezekkel egyidőben nagyszámu angol szerelő fog érkezni Aradra, hogy üzemképessé tegyék az új textilgyárat. A termék építésénél gondosan figyelembe vették a munkások jóléti biztonságát szolgáló követelményeket, amint-hogy általában az egész telep még a munkatermekben is egészséges tartózkodási helyet nyújt annak a *negyedszáz* munkásnak, kiket a gyár már kezdetben foglalkoztatni fog.

A gyár tervezője, *Haefele János* goebweileri nagyiparos, maga is többször volt Aradon és legutóbb is a múlt héten több napig tartózkodott itt, hogy ismert szakavatottságával személyesen ellenőrizze a munkálatok haladását.

A gyár még ez év folyamán, valószínűleg az ősz elején, üzembe kerül és megindul a munka azon a telepen, ahol egyelőre kicsiny, de mégis jelentős lépést teszünk az osztrák textil-ipartól való függetlenítésünk útján.

TANÜGY.

(—) A „Petőfi” önképzőkör ünnepélye. Szép anyagi és erkölcsi sikerrel tartotta meg az aradi főgimnázium önképzőköre tegnapi ünnepélyét. Az elnök megnyitójában keresetlen szavakkal vázolta az ifjúság és a mindenkor modern költészet viszonyát. Szegő Sándor az új magyar lírával általában foglalkozott és ötletesen fűzte össze a modern lírikusokról való gondolatait. Villányi István Babics Mihályt, mint a városi ember vágyait és érzelmeit tolmácsoló költőt mutatta be; majd Siebig Béla Ady A vén diák ödvözlője című költeményét szavalta el lelkes átérzéssel. Nagyon emelték az ünnepély sikerét a magas nivóju zenészművek, melyek közül ki kell emelnünk Forbáth J. mintaszerű vezetése alatt előadott Haendel Largót. A közönség meleg ovációban részesítette a szereplőket.

ben hallgatták a Kék Szeműveg ötleteit. Nem tapsoltak és nem piszegettek — akárha egy hitese közjegyző olvasott volna föl egy hagyatéki jegyzőkönyvet. Farkas sápadtan dőlt a díszleteknek és megsemmisülve mormogta a fogai közt:

— Most már megbukik... bizonyos...

Keserves ötvenöt perc múlt el és a kortinát, a zínészek nagy könnyebbségére lebocsátották. A földszinten néhányan tapsolni kezdtek, de a többiek, a Szabó tanácsos ismeretlen kritikái, hangos és erőteljes pisz gússal akadályozták meg a hiunak ígérkező kísérletet. A tűzoltó, aki egy fehér kamélia bokrotát tartott kivörösödött kezében, meghökkenve tekintett a lebocsátott függönyre, a nézőtér fiatal gavallérjai pedig szánakozva hátat fordítottak a színpadnak. Oly hideg, szinte arrogáns közönnnyel tértek napirendre a Kék Szeműveg szépségei fölé, hogy az érzékenyebb lelkűk szégyenkezve sűtötték szemüket a parkettre. Egy öreg ur hangosan mondta a szomszédjának:

Szabótól, aki elvégre egész életében lovakkal foglalkozott, ez is egészen tisztességes munkálat...

Farkas leszögezve állt a rejtekhelyén és egyszerre az a sötét bizonyosság fogamzott meg benne, hogy a Kék Szeműveg gyalázatos bukásából ő is ki fogja venni a maga részét. Mi lesz, ha most a *pacsirta* diadalt arat? Az öreg méltóságos ur sohasem fogja megbocsátani, hogy nem bukott meg és a diadal nemcsak a házasságának, de talán a karrierjének is nyakát zegi. Elképzelhető-e, hogy az öreg Szabó az ő irigylett sikerével szemben objektív maradjon?

Mig a Kék Szeműveg díszleteit a zsinórpadlásra huzzák, Farkas sápadt kétségbeeséssel csetlett botlott a dolgozó munkások között. A rendező, egy piros-pozsgás fiatalember, jókedvűen a vállára csapott:

— Ezt ugyan könnyű lesz utólrni... A *pacsirta*-t most már a Nemzeti Bank is eszkomptálja...

Farkas nem hallotta a tréfát, lihegve, izgatottan rohant a folyosóra, ahol a *pacsirta* szereplői trécseltek. A szőke szerelmes színész nő már messziről intett neki:

— Meg fog bolondulni a közönség, ha a *légyott*-ról szóló verseket elszavalom...

Farkas ijeszten mosolygott:

Köszönöm... az Isten áldja meg érte... De jöjjön, még mondanom kell valamit...

A szép leányt félrehuzta az egyik sarokba és most már egészen kitört belőle az eddig elpalástolt idegesség:

— Nézze, kérni akarom valamire... Ne kérdezze, hogy miért... Ne kérdezzen semmit... de az Isten szerelmére buktassa meg a *pacsirta*-t...

A színész nő hámulva nézett a színe közé:

Az eszénél van?... Ön azt akarja... Ön arra kér...

— Igen, igen... talán az életem függ attól, hogy megbukjam... Ne kérdezzen semmit... De tegye meg, ha egy kis jószág él a szívében...

— Ostobaság...

— Nem, nagyon is nem ostobaság... Majd holnap mindent elmondok... de most ígérje meg, hogy elejti a szerepét...

Kata kisasszony durcásan vont egyet de...

kolletált vállán, aztán félrehuzta kíváncsú ajkait.

— Ha akarja... elvégre én nem bánom... Ha akarja, a Dunába is ugorhat... de engem nem terhel a felelősség.

— Köszönöm... Sohasem felejttem el, milyen jó volt hozzám... De most Isten önnel... sietős dolgom van odabenn...

A színpadon már a sugónak csöngettek, mikor egy ijedt alak — Faras volt, a *pacsirta* szerzője — így szólott a foyerben álló zsinóros huszárnak:

— Küldje ki gyorsan Pápay nagyságos urat... Pápay nagyságos urat, a kaszinó sorából...

Pápay nagyságos ur csinálta a közvéleményt — tíz év óta ugyiszólván ő volt a korlátlan ura a tetszésnek és a bukásnak... Ha Pápay nagyságos ur tapsolt, a darab nyugodtan evezett a tizedik előadás felé, ha Pápay nagyságos ur ásitott, egy szomorú halottal szaporodott meg a színpadi elhunytak kriptája. Mikor Pápay nagyságos ur most a foyerbe nyitott, egy frakkos, fehérnyakkendős ur kapaszkodott fuldokolva a karjába...

— Mi történt veled? kérdezte Pápay őszinte ijedtséggel.

— Hallgas rám... és értsd meg haladéknélkül, hogy miről van szó... Ha a *pacsirta* sikert arat, holnap akár leugorhatom a harmadik emeletről... A *pacsirta*nak meg kell bukni... ez a legszentebb érdekem...

— Megbolondultál?

— Nem... akkor bolondulnék meg, ha sikerem lenne...

Borzalmas hajókatasztrófa.

Nyolcvanhat halott.

Távirati tudósítás.

Arad, február 12.

Lapunk mai számában írtunk a „Chanzy tábornok” nevű hajó borzalmas katasztrófájáról. A ha óval az első távirat szerint több száz utas pusztult el. Ma azután kiderült, hogy 86 ember veszett oda a viharban. Algirből azt is jelentik, hogy a bolíviai konzult, aki a rakparton tudakozódott a szerencsétlenségről, megölték. A hajókatasztrófáról ma ezeket a táviratokat kaptuk:

Marseilleből táviratozzák: A „Chanzy tábornok” nevű gőzösön, amely tegnap rettenetes katasztrófa áldozata lett, 222 zsák távirat, levél és postacsomag volt. Az utasok között volt több tiszt, altiszt, vámhivatalnok, artista, egy lelkész, továbbá asszonyok és gyermekek. — Algirből táviratozzák: A „Chanzy tábornok” katasztrófájáról szóló jelentés itt nagy megdöbbenést okozott. Mindig remélték, hogy a hajó a késedelem dacára végre mégis szerencsésen megérkezik, mert parancsnoka, Cayol, kitűnő szakerő hírében állott. Sokszor szemére vetették rendkívül nagy óvatosságát, mire Cayol azt szokta válaszolni:

— Nyolc gyermekem van, akik engem visszavárnak. Nem akarom magam az elmerülés veszélyének kitenni, hogy egy órát nyerjek.

A 86 utas között volt 35 kabikos utas, a többi fedélközi utas volt. Sok ember ostromolja a Compagnie Transatlantique irodáit.

Algirből táviratozzák: Egész este nagy csoportok várakoztak a hajózási ügynökség előtt a Chanzy tábornok sorsáról szóló hírekre. Cayol kapitány 48 éves volt s 25 év óta állott a Compagnie Transatlantique szolgálatában. Mint kapitány kitűnő hírből állott. Az elmerült hajón lévő artistáknak tegnap este kellett volna fellépniük az itteni kaszinóban.

Algirből táviratozzák: A Chanzy nevű csomagszállító hajó katasztrófájának oka még mindig nincs kiderítve. Az összes hajókapitányok, akik az utóbbi két-három napon ideér-

Pápay nagyot bökött a homlokán, aztán nevetve így szólt:

— Ha csak ez kell... akár elénekelheted a circumdederum-ot...

Mikor Kata kisasszony tíz perc múlva sánta trocheusokat csinált a Farkas gyönyörű jambusaival, a nézőtérén hevesen püsszogni kezdtek. És mikor Kata kisasszony később hangosan ásitott a Loránt lovaggal való ábrándos szerelmi jelenetben, hirtelen szárnyra kelt az egész házban a nevetés ördögi koboldjai...

— Gyalázat — mondták a földszint vöröszegfűs habituéi, — egy estén két ilyen silányság...

A pacsirtát egészen kipisszegették és Farkas a hátsó kis ajtón menekült ki előadás után az utcára. A lépcső alján egy sötét tekintetű öreg urral akadt össze: Szabó tanácsossal, a Kék Szemüveg szerzőjével... Egy pillanatig szótlanul néztek egymást, aztán az öreg méltóságos ur így szólott:

Te is?

Farkas komoran bólintott.

— En is — és mindenki, akiben sziv és melegség lakozik... A tömegnek limonádé kell... frázisok... együgyűségek... sablonok... A finomság nem a csöcselékeknek való... Montepin mindig népszerűbb marad, mint Musset Alfréd...

Szabó tanácsos elkecserevedve rázta ősz fejét, aztán bizalmasan közelebb húzódott Farkashoz.

— Eh... ostobaság lenne a szívére venni... Gyere egy pohár sörre... az többet ér...

keztek, azt mondják, hogy a tengeren rettenetes vihar dühöngött. Barthelmy, a Charles Roux csomagszállító kapitánya egy intervjúban kijelenti, hogy 40 év óta járja a Földközi-tengert és még soha sem tapasztalt ilyen óriási vihart. A Charles Roux a barcelonai kikötőbe volt kénytelen menekülni, mert a minden oldalról tornyosuló hullámok majdnem elnyelték. A „Chanzy” a Compagnie Transatlantique egyik legjobb hajójának volt elismervé. Az ut folyamán bizonyára elvesztette a hajócsavart vagy a kormányt és most talán a tengeren kering. Lehetséges az is, hogy a nagy vihar a hajót oldalra billentette. A vízálló hajófalak ellen tudnak állni a vihar erejének, amíg segítség jön. A hajó megtalálása vagy kinyomozása eddig telje en sikertelen maradt. A hajón 86 (és nem 87) utas, 183 tonna áru, 165 üres hordó, 1484 postacsomag és 143 zsák táviratokkal és levelekkel volt.

A Havas-ügynökség jelenti Algirből: Dachot bolíviai konzult, a midőn tegnap délután a rakpartra ment, hogy tudakozódjék a Chanzy tábornok hajó sorsáról, amelyen két barátja volt, meggyilkolták. A ciudadelai francia konzul jelenti, hogy számos holttest uszik a tenger színén. A nagy vihar lehetetlenné teszi, hogy azokat partra hozzák. A hajótest elmerült. Valószínű, hogy a hajó fedélzetén robbanás történt. A megmenekült utasneve Bades Marcel.

EGYESÜLETI ÉLET.

Cselédkör Aradon.

Az aradi katolikus háziasszonyok egyesülete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 12

Az Aradi Katolikus Háziasszonyok Egyesülete szombaten délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését a városházán. Károlyi Gyuláné grófné elnök üdvözlő szavai után Keresztes Arzénné egyleti titkár az évi jelentést olvasta fel. Beszámolt az egyesület első évi munkásságáról, mely lehetővé tette, hogy f. évi február 13-án, vasárnap megnyilik az egyesület által fenntartandó cselédkör a Ferenc-téri polgári fiúiskola e célra kijelölt termében. Itt az egybegyűlt cselédek szórakoztatásban és vallás-erkölcsös oktatásban fognak részesülni. A kör vezetője Steinitzer Jenny urhölgy lesz. Az egyesület tagja felekezeti különbség nélkül minden urinő lehet és a vasárnap délutáni védőórákon minden munkásnő résztvehet vallás-különbség nélkül.

Ezután Wüsztner Henrikné, a katolikus háziasszonyok budapesti szövetségének igazgatónöje, ismertette az egyesület törekvéseit és bejelentette, hogy a legközelebbi jövőben cselédotthon is fog létesülni Aradon Róka Józsefné vezetése alatt.

Wüsztnerné beszédében foglalkozott a mai cselédviszonyokkal. Hibáztatja, hogy sok helyen az urnők rosszul bánnak, vagy legalább is nem törődnek a cselédekkel, nem nyújtanak nekik időt a pihenésre, önmagukkal való foglalkozásra és imádkozásra. A cseléd-lélek is emberi lélek, melyet nevelni kell, mert másképpen 6 nevelti önmagát olyan eszközökkel, amelyek éppen kinalkoznak neki. E célból létesítik a cselédkört és cselédotthont, hogy itt is alkalmat adjanak a cselédeknek, hogy evangéliumi tanításban részesüljenek és időnként szórakozásban is legyen részük.

Ezután gróf Károlyi Gyuláné elnök javaslatára az egyesület egyházi elnökévé Lakatos Ottó dr. tartományi rendfőnököt választották meg. Dr. Leitner Ernőné egyleti pénztáros az egyesület vagyoni állapotáról számolt be. Majd Lócs Rezsőné alelnök bejelentette, hogy Károlyi Gyuláné grófné urasszony 1000 koronával járult az egyesület ez évi kiadásaihoz. A gyűlés az elnök elttetésével ért véget.

Jelen voltak: Gróf Károlyi Gyuláné elnök, Lócs Rezsőné, Varjassy Árpádné, Róka Józsefné alelnökök, Wüsztner Henrikné, Lakatos Ottó dr., dr. Leitner Ernőné pénztáros, Keresztes Arzénné titkár, Steiner Ferenccé, Hartmann Béláné, Lejtényi Sándorné, Dengl Rezsőné, Dengl Lajosné, Jankó Imréné, Kövér Lajosné, Gyulányi Rezsőné, Hauser Károlyné, özv. Purgly Lajosné, dr. Priegl Istvánné, Kintzig Gézané, Hermann Gyuláné, Vásárhelyi Józsefné, özv. Andrányi Károlyné, Friebeisz Miklósné, Kristyóri Jánosné, Hegedüs Lászlóné, Velcsov Gézané, özv. Sváby Pálné, Habereger Györgyné, dr. Avarffy Imréné, Steiner Jakabné, Vásárhelyi Dezsőné, Drescher Gizella, Reinheimer Gyuláné, Verzár Mártonné, Boros Jusztinné, Ferenczy Ilonka, Hudecz Ferenccé, Varjassy Árpádné, Lócs Rezső, dr. Chrapa Sándor, Zubor Andor.

(*) Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitel-szövetkezete vasárnap, február 13-án délelőtt 11 órakor, az Aradi Kereskedők Köre helyiségében tartja rendes évi közgyűlést.

(*) Az aradi Chewra Kadischa a következő felhívást bocsátotta ki: Az aradi Chewra Kadischa az alapszabályszerűleg három évenként megünnepelendő alapítási közgyűlést ez évben február hó 13-án, (vasárnap) d. e. 9—11-ig, 14-én (hétfőn) d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5-ig, 15-én (kedden) d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5 óráig tartja meg a hitközség templomépületi tanácstermében. Az alapítási közgyűlés tárgya: új tagoknak a Chewra Kadischa kötelekébe való felvétele. Amidőn az előjáróság az érdekelteket ezen ünnepélyhez tisztelettel meghívja, át van hatva azon tudattól, hogy a csak három évenként visszatérő ezen alkalmat meg fogja ragadni mindenki arra nézve, hogy csatlakozzék azon intézményhez, amelynek feladata a testvéri együttérzés ápolása mellett szegény betegeket gyógysegéllyel ellátni, szűkölködőket támogatni és gyámolítani. A bekebelezés módzataira nézve alább van szerencsénk szabályzatunk vonatkozó rendelkezéseit közölni. Arad, 1910. január hóban. Az aradi Chewra Kadischa előjárósága: Fleischer Sámuel dr. elnök, Vajda József jegyző.

Kivonat a Chewra Kadischa alapszabályai-ból. (5. §.) „A Chewra Kadischa kötelekébe felvehető minden felehtlen életű férfi, aki az aradi izr. hitközségnek tagja.” (6. §.) „A belépő új tagok, valamint azon tagok, kik gyermekeiket bekebelezettni óhajtják, a bekebelezési díjat kötelesek előre — illetve a közgyűlés hozzájárulásával két részletben — megfizetni.” A bekebelezési díjak a következők: Aki évi kultuszadó fejében fizet: I. 6 koronától 40 koronáig, annak díja 52 korona. II. 41 koronától 80 koronáig, annak díja 74 korona. III. 80 koronától 120 koronáig, annak díja 102 korona. IV. 121 koronától 200 koronáig, annak díja 152 korona. V. 201 koronától 300 koronáig, annak díja 206 korona. VI. 301 koronától feljebb, annak díja 296 korona.

(*) Érteítés. A cselédkör vasárnap délután fél négy órakor nyilik meg a Ferenc-téri polgári fiúiskolában.

(*) Az Aradvárosi Társaskör folyó évi február hó 27-én, délután 4 órakor tartja évi rendes közgyűlést. Amennyiben a közgyűlés tározatképes nem lenne, akkor február hó 13-án, — a megjelenő való tekintet nélkül fog megtartani.

AZ ARADI KÖZLÖNY

Szerkesztőség —
Kiadóhivatal és

A színésznő milliói.

Bűnpörök Bulyovszky Lilla hagyatéka körül.
A való tényállás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 12.

A fővárosi lapok megírták tegnap, hogy a nemrég elhunyt híres színésznőnek, *Bulyovszky Lillának* milliós végrendeletét perrel támadta meg az elhalt művész fia, *Bulyovszky Aladár* miniszteri tanácsos.

Mint Kolozsvárról jelentik, a fővárosi sajtó hírei ebben a fermában *nem felelnek meg a valóságnak*. Tény az, hogy *Bulyovszky Aladárnak* vannak igényei, amiket Kolozsvár várossal szemben érvényesíteni akar, de peres eljárásról még egyáltalán nincs szó. Az is igaz, hogy a *Bulyovszky* rokonsága között a haláleset után *civakodásnak* nevezhető *békétlenség* támadt az osztzkodás fölött, de Kolozsvár városát ez sem érdekli, mert a rokonok csak a városnak hagyott ingatlanokon kívül eső ingóságok felett kaptak hajba. Ami később fog történni a végrendelet bonyodalmai körül, azt még nem lehet tudni. Lehetséges, hogy majd *Bulyovszky Aladár* is perrel fog fellépni és ami még valószínűbb, a *Bulyovszky* rokonai a végrendelet ellen alaki szempontból emelnek kifogást. Ezideig azonban még egyik sem történt meg.

A budapesti IV. kerületi járásbíró tegnapelőtt zárgondnokot nevezett ki a végrendeletben Kolozsvárnak hagyott ingatlanokhoz. Az elterjedt híreknek ez a járásbíróági végzés képezte alapját, de ez még nem azt jelenti, hogy a bíróság a köteles rész megsértését látta volna fennforogni. A zárlatot és a zárgondnok kinevezését tényleg *Bulyovszky Aladár* kérte, de — amint Kolozsváron maga kijelentette — azért, hogy a két évi haszonélvezetről gondoskodjék.

Bulyovszky Aladár úgy találta, hogy köteles részét nem kapta meg. A végrendeletben édes anyja kijelenti, hogy fiának a köteles részt már életében kiadta. Így jutott a fiu sok értékpapirhoz, a gundeni villához és a budapesti, nagymező-utcai bérházhoz. *Bulyovszky Aladár* állítása szerint, ezeknek az értéke nem éri fel azt az összeget, amit köteles részképen kapnia kellene, de a különbözetet csak ötvenezer koronában állapítja meg. Ehez az összeghez tart igényt s két évi haszonélvezet fejében 70.000 koronához, amit békességes uton akar érvényesíteni.

A *Bulyovszky* rokonai és a fia között támadt békétlenség Kolozsvár várost nem érinti s így a két milliót a város megkapja. Ott egy erős vádról van szó, amivel Szilágyi Géza vasuti hivatalnok illetve *Bulyovszky Aladár*. *Azzal vádolja, hogy értékes ingóságokat, értéktárgyakat, miket a művészlelkű nagyasszony hátrahagyott, Bulyovszky elloptott*. Ebből aztán bűnügyi feljelentések és rágalmozási perek származtak. Ezek azok a büntető perek, melyekről a fővárosi sajtó megemlékezik.

Elterjedt annak a híre, hogy a végrendelet körül még más szempontokból is emelnek kifogást. Lehet, hogy ez meg is fog történni, de *Bulyovszky Aladárnak* még egyelőre nincsenek ilyen szándékai. A szegényebb sorsban élő rokonok emlegetik, hogy a végrendelet tanulni nem egy időben írták alá a végrendeletet s hogy *Bulyovszky* nem öntudatos állapotban készítette. Abban az esetben, ha az önkívületi állapotot be is tudnák igazolni, az örökséghez csak a fiu tarthatna igényt s az oldalági rokonságnak a nyertes perből sem lenne haszna.

Bulyovszky Lilla nagyon jól tudta, hogy Kolozsváron a jótékony intézmények létesítésére nagyon kevés a pénz. Azért adott ilyen kifejezést Kolozsvár iránt érzett ragaszkodásának.

KULISSZATITKOK.

Hare „Luxemburg grófja” szereposztása körül. — Várnay hódítása. — A színház Nagy Sándorja.

A primadonnáknak jogaik és kötelességeik vannak a direktorral szemben. Kötelességük a szerződés pontjait beartani joguk szeszélyeskedni, semmisnek tekinteni minden írott megállapodást, elmaradni a próbákról, esetleg lemondani az előadást az utolsó percben, összetűzni a karmesterrel, a színésznőkkel ellenségeskedni, intrikálni a partner ellen, berekedni, kirekedni stb. Természetes, hogy az egyetlen kötelezettséggel szemben inkább élnek azzal a sok privilégiummal, mely alkalmat ad, hogy szeszélyeskedjenek.

Dióssy Nusi különben gyöngye szeszélye a héten „veszedelmes” konfliktust idézett elő a bájos szubrett és a direktió között. *Luxemburg grófja* szolgáltatott okot a kiélesedésre. L-hárnak e diadalmas operettjében két főszereplő, *Angela* és *Juliette* küzdenek a közönség pálmájáért. Mindkettő jó szerep, kitűnő szerep, halás szerep. Csak szeszély tudja gáncsolni az egyiket, a másik rovására. A Királyszínházban *Petrás Sári* játsza az egyiket, a bájos *Várady Ily* a másikat.

Minthogy két ilyen egyformán „jó” szerepről van szó, természetes, hogy a szerepkiosztás nem megy simán és bizonyos, hogy ha a rendező két színésznőre kiosztja a szerepet, mind a kettő megcsalva, kinullázva érzi magát és ráfogja a másikra, hogy kiintrikálta szerepéből. Hiába, ez színészbetegség, amelybe bele kell esni mindenkinek, aki a vászonerődök világában él.

Szendrey maga osztotta ki *Luxemburg grófját*. Azt akarja, hogy parádés előadás legyen. Az egyik főszerepet, — hogy *Angela* vagy *Juliette* szerepét-e, azt nem áruljuk el, — kiosztotta *Dióssy Nusira*. Csütörtökön lett volna a próba, de *Dióssy* nem jelentkezett. Elküldtek a lakására — hiába. *Nusi* kijelentette, amíg a direktor ki nem elégíti megsértet művészi hiúságát, mint az operaházi énekkar kimondotta, ő sem jár el a próbákra.

Természetes, hogy ilyen szeszéllyel szemben a direktor nem kapitálálhatott s miután a békekövetkező üzenetváltása eredménytelen maradt, *Szendrey* elrendelte, hogy addig is, míg az *Angela-Juliette* affér békés elintézését nem nyer, — a próbákat a főszereplők nélkül tovább folytassák.

Még aznap este *Szendrey* és *Nusi* a színészpályában barátságos beszélgetést folytattak, amelynek vége az lett, hogy kettőjük közül valaki leszerelelt. Hogy a direktor, vagy a primadonna adta-e be a derekát, a színházi krónikás nem tudta ki-nyomozni.

A hölgyközönségnek, különösen az ifjabbik része, szinte mámoros érdeklődéssel kíséri a színészeknek minden lépését. Ez a meleg érdeklődés nemcsak az ugynevezett csinos fiuknak jár ki, hanem még az olyan meglelt és apai gondok között megőszült, begyöpösödött szívű férfiaknak is: mint *Várnay*.

Komikus és kedves dolog történt vele a napokban. Estefelé, amint elhízott testével kényelmesen kacsázott a színház felé, a korzón megállította két szép fiatal urileány: a fekete szemű *S. Boriska* és a feltűnően szép szőke *L. Elza*.

— *Várnay* édes — csicseregte a barna, *Elza* barátnóm meg akarja önt ismerni, álljon meg egy szóra.

Várnay-t nagyon mulattatta ez a kis kaland és mosolyogva szólt:

— Jöjjön atyai karjaimba sz'ke nagysád.

— Azt nem, ellenben elmegyek estére a színházba a *Találkozáshoz* és szívesen tapsolok a maga kedves filologusának.

Amikor ifjabb *Ditrói Mór* a minap Aradon vendégül látta idősebb *Ditrói Mór*t, a viszontlátás öröme a *Vadászkürt*-hez címzett szerelmi vadásztanyán töltött-káposzta-szoárét rendezett a Vigszínház direktorának tiszteletére. Nem tudni pontosan vajjon a káposzta-e vagy pedig a töltelék ártott-e meg ifjabb *Ditrói Mór*nak, de tény, hogy a gyomrába költözni érezte a Halley-üstökös, amelyben folytonos kitörések nyugtalanították a művész polgári életmenetét.

Ez a gyomoremóció teljesen elvette a kedvét a művészeti alakításoktól úgy, hogy például a *Táncos huszárok* legutóbbi előadásán a vidám századost úgy alakította mintha az a kapitány előtte való este *Nagy Sándor* képviselővel folytatott csöndes makao partiban elvesztette volna a század élmezősi pénzét. Ezt a nagy lehangoltságot megsokalta *Kulcsár Lajos*, akinek a *Táncos huszárokban* szintén van némi szerepe. Elhatározta hát, hogy megtréfálja és felvidítja a mélabus és töltött káposztától terhelt kapitányt. *Ditróinak* ebben az operettben meg kel kérni egy leánynak a kezét egy csokor átadása kíséretében. A százados azonban kosarat kap és nagy bőszen el szokott rohanni a csokrával együtt. E csokor körül eszelte ki *Kulcsár* a tréfát. Amíg ugyanis *Ditrói* százados a leánykéréssel foglalatoskodott, addig *Kulcsár* az asztalon heverő csokrot valami vastag dróttal a nagy abroszhoz erősítette. Amikor a kikoszorózott kapitány a csokorral együtt el akart rohanni, nagy zavar támadt. A csokorral együtt a kezében maradt és lelógott a nagy abrosz is. Olyan kacagás és taps keletkezett erre, hogy az előadás megakadt. *Ditrói* is nevetett, de nem jött zavarba; megfordította az abroszt és a visszajáról kezdte kibogozni. De sehogyse sikerült a dolog. Ekkor fogta magát, illetve a zsebkését és ketté vágta az abroszt, hogy megszabadíthassa tőle a csokrot.

— Ez ügyes dolog volt, — sugták feléje a kartársai.

— Ketté vágtam a gordiusi cs mót, — mondta — akárcsak *Nagy Sándor*, fejedelem.

— Még megérjük, hogy kapitány ur is meghódítja a félvilágot, mint *Nagy Sándor* fejedelem, — szólt némi maliciával *Beregi*.

— Én azonban nem a kardommal hódítom meg a félvilágot, hanem a művészetemmel.

SPORT.

+ **Turisták Olaszországban.** Mindennap nagyobb érdeklődés nyílvá ut a turista egyesület Olaszországba rendezendő kirándulása iránt, amelyre eddig már tizenhatan jelentkeztek. A *Kerpel* Ingusz és *Bloch* cégek kirakatában rendezett kiállításon, mely a kirándulást képsorozatokban ismerteti *Pompei* és *Nápoly* után most a harmadik sorozat látható, mely a *Nápolyból Capriba* teendő kirándulást szemlélteti. A festői kepek a *Plinius* által megénekelt *Sorrentói félszigetre*, a *Vezuv* által *Pompeival* egy időben elpusztított *Stabiae* romjain épült *Castellammareba* és az édeni fekvésű *Sorrentóba* viszi a szemlélőt. *Sorrentó* látásának emléke bűbajos álmoként él az ember szívében, lelkében. A hajó tovább viszi a kirándulót *Capriba*, hol a világ leghíresebb barlangját, a mesés szépségű *K. k. barlangot*, a *Grotta azzurrát* látjuk. Majd *Capri* sziget nevezetességeit, *Tiberius* császár villait és a hegyoldalba vágott borzalmas börtönöket, *Anacaprit*, *Krupp*, az ágyukirály álta a szikla meredélyeken létesített festői kőutakat, a *Castellacciót*, a *Szirtfoki Barbarossa* lovagvárát, az *Arco Naturalét*, a legendás zátony kolosszusokat, a *Faraglione* sziklákat, a napisten szentélyét, a *Grotta Matromániát*, a *Polyp* szirtet. *Ponte Tragarát* s b., melyek

egyenként is alkalmasak arra, hogy feledhetetlen, kedves emléket állítsanak az ember képzeletében. A kirándulásról a turista egyesület 32 oldalra terjedő, részletesen ismertető programot adott ki, amely a fenti cégeknél ingyen kapható.

+ Az Aradi Tornaegylet disztornája. Az Aradi Tornaegylet e hó 26-án este 6 órakor a lyceumi tornacsarnokban disztornát rendez. Az egyesület tagjai szorgalmasan munkálkodnak az est sikere érdekében. A vezetőség pedig azon fáradozik, hogy megnyerje ez alkalomra a Motesz kötelékébe tartozó fővárosi tornaegyletek legügyesebb tornászaiból mostanában alakult reprezentáló csapatot is. Ha ez sikerül, úgy Aradváros sportkedvelő közönsége oly magas színvonalu disztornában gyönyörködhetik majd, amilyenben eddig Aradon nem igen volt része.

Az alkotmánypárt feloszlott.

Meghiusult a függetlenségi pártok egyesülése. — Hieronymi válasza Kossuth Ferencnek.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, február 12.

A mai napnak két politikai fontos eseménye van. Az egyik az, hogy az alkotmánypárt végrehajtó bizottsága ma esti ülésén kimondta a párt feloszlását. A párt tagjai az új kormány-pártba fognak belépni.

A másik esemény az, hogy az országos függetlenségi pártok — a Kossuth- és Justh-párt — kiküldött bizottsági tagjai ma este hosszasan tanácskoztak a két párt egyesüléséről, de nem tudtak megállapodni s így az egyesülés még a választások idejére sem fog létrejönni. Mai hireink ezek:

Közös minisztertanács Bécsben.

— A bosnyák alkotmány életbeléptetése. —

Bécsből táviratozzák: Khuen-Héderváry miniszterelnök ma reggel titkárja kíséretében ideérkezett és a Magyar Házban szállt meg. Egyes lapoknak az a híre, hogy a miniszterelnök ma délelőtt kihallgatásra megy a királyhoz, nem felel meg a valóságnak. Epen úgy valótlan, hogy Khuen-Héderváry utazása ne jének fülbajával függ össze. A miniszterelnök utazásának az a célja, hogy résztvegyen a külügyminiszteriumban tartandó közös miniszteri tanácskozáson, amelyet már régebben elhatároztak és mára halasztottak.

Délelőtt 11 órakor a külügyminiszteriumban Aerenthal gróf külügyminiszter elnöklésével megkezdődött a közös miniszteri tanácskozás, amelyen Khuen-Héderváry és Bienert miniszterelnökök, továbbá Schönaich és Burian közös miniszterek vesznek részt. A tanácskozás tárgya a bosnyák alkotmánytervezet megvitatása és az a manifestum, amelynek kíséretében ki fogják bocsátani.

A magyar kormány a bosnyák alkotmánytervezet (statutum) tartalma ellen nem tett kifogást, ahhoz hozzájárult, azonban az életbeléptetési rendelet szövegezését illetőleg több rendbeli óhajt nyilvánított, amennyiben bizonyos stiláris módosításokat és kihagyásokat kívánt. Azért, hogy ezeket minél gyorsabban keresztülvigyék, tilt össze a mai minisztertanács, melyen teljes megegyezés jött létre. A konferencián Aerenthal felhasználta az alkalmat, hogy a minisztereket a külügyi kérdések állásáról s különösen azokról a tárgyalásokról, melyeket Ausztria-Magyarország és Oroszország közeledéséről folytat, informálja. A közösügyi ex lexről azonban nem tanácskoztak és a zá-

rábi hazaárulási pör sem került szóba. Egy magánjelentés szerint a miniszterek e pör törlesztéről is tárgyaltak volna. Ezt azonban hivatalosan megcáfolják, mert a magyar kormánynak az az álláspontja, hogy a pörös ügy nincsen előrehaladott állapotban és még tovább kell fejlődnie.

Az új pártalakulás.

A kormány tagjainak és híveinek tegnapi értekezletén tudvalevőleg megbízták Tisza István grófot, hogy az új pártnak a néphez intézendő proklamációját megszerkessze. Ez a proklamáció röviden ugyan, de szabatosan tartalmazni fogja az új kormány programját. A tegnapi értekezleten az egyes miniszterek vázlatosan már közölték programjukat, mely a kedd reggeli lapokban meg fog jelenni.

Az alakuló gyűlés szombaton lesz. A miniszterelnök ekkor részletes programot fog előterjeszteni. Mindegyik minisztérium ügyosztálya már a múlt héten utasítást kapott, hogy három nap alatt állítsa össze munkaprogramját. A miniszterek az ügyosztály-vezetőkkel értekezve részletesen megállapították az egyes tárcák munkatervét. Ezekből az írásba foglalt munkatervokból fogja összeállítani Héderváry azt a nagy beszédet, amelyet a szombati gyűlésen fog elmondani. Az alakuló gyűlés a szombat délutáni órákban a Vigadó nagytermében lesz.

Az alkotmánypárt állásfoglalása.

— Návay Lajos nyilatkozata. —

Az alkotmánypárt fennmaradása vagy feloszlása ügyében még mindig nincs döntés. Egyik fővárosi lap ma azt jelenti, hogy a párt többsége, a Návay Lajos vezetése alatt álló liberális frakció az új párthoz való csatlakozás mellett van, míg Andrássy Gyula gróf és személyes hívei pártonkívüli állást szándékoznak elfoglalni.

Az alkotmánypárt ma esti lapjában e hírre vonatkozólag Návay így nyilatkozik:

— A feloszlásról és az ehhez fűzött dolgokról megjelent hírek nem igazak és az én személyemre vonatkozó kombináció is téves. Én eddig is azon az állásponton voltam, hogy sikerülni fog az alkotmánypártnak külön párt gyanánt való fenntartása, mert a párt misszióját és fentartását fontosnak tartom. Erőből a reményről most sem tettem le. Most minden attól függ, sikerülni fog-e Andrássy Gyula grófot e célnak megnyerni. Én remélem, hogy Andrássyt sikerülni fog tervünkhöz megnyerni. Ha azonban mégis bekövetkeznék, ami igen sajnós volna, hogy a párt feloszlására kerülne a sor, az én felfogásom az, hogy akkor a követendő magatartásról maga az egész párt döntsön, mert ez méltányos a párt tagjaival szemben is.

Megtörténik a feloszlás.

Éjjel jelenti tudósítónk:

Az alkotmánypárt végrehajtó bizottsága Széll Kálmán elnöklete alatt ma este több óra hosszat tanácskozott. A kör helyiségei megteltek tagokkal, akik nagy érdeklődéssel várták a végrehajtó-bizottság határozatát. Návay Lajos jött ki először az értekezletről és hírül adta, hogy a végrehajtó-bizottság hosszú és behatáró vita után elhatározta, hogy a párt feloszlik.

Ez a hír a párt tagjainak legnagyobb részében nagy meglepetést keltett, de többen ezt hangoztatták:

— Együtt kellett volna maradni és ellenzékbe menni.

Andrássy Gyula gróf így nyilatkozott:

— A végrehajtó-bizottságban is minden

erőmet latba vettem, hogy ez a határozat létrejöhessen. Azon a nézetem vagyok, hogy a pártnak, mely 67-es alkotmányos alapon álló kormány ellen nem küzdhet, nincs létjogosultsága. Én magam ugyan nem csatlakozom az új párthoz, de szabad kezet akarok engedni a párt tagjainak.

Hir szerint 40-50 alkotmánypárti képviselő biztosan átlép az új pártba. A feloszlás formális kimondása a párt hétfői értekezletén fog megtörténni.

Meghiusult a 48-as tömörülés.

A két függetlenségi párt kiküldöttjei ma este Pestmegye székházában tanácskoztak az egyesülés vagy kooperáció ügyében, de a tervezett együttműködés meghiusult. A Kossuth-párt részéről Déry Zoltán, Hoitsy Pál és Tóth János, a függetlenségi párt részéről Batthyány Tivadar, Bakonyi Samu és Holló Lajos voltak a kiküldöttek. A kiadott hivatalos kommuniké a tanácskozásról ennyit mond:

Prónay Dezső báró ismertette az összejevetel célját és előterjesztést tett az iránt, hogy a két pártnak a választások alkalmával való együttműködése miképpen jöhetne létre. A kiküldöttek hosszabb eszmecsere folytattak a kérdésről és a tett előterjesztést „ad referendum” vették.

E szűkezzávu jelentéssel szemben a ma történtek után bizonyosnak látszik, hogy sem az egyesülés, sem egy választási kooperáció nem jöhet létre a Kossuth- és a Justh-párt között. A Justh-párt részéről ezt azzal indokolják, hogy a Kossuth párt tagjai kijelentették, hogy ők csak a Khuen kormány ellen hajlandók ellenzéki együttműködésre, de jöhet más 67-es politikus, akik ellen esetleg nem küzdenek. Továbbá a Kossuth-párt küldöttjei nem fogadták el Holló Lajosnak azt az indítványát, mely szerint a Justh-párt mostani kerületeiben a Kossuth-párt ne állít-on jelöltet és a 67-es kerületekben pedig, ahol két 48-as jelölt van, az a jelölt köteles visszalépni, aki kisebbségben van. A Kossuth-párt ezt nem akarta elfogadni és ezért a Justh-pártban ma este megint kikelték Kossuthék ellen. Egyáltalán nincs kilátás arra, hogy az összehívandó pártértekezleten sikerüljön a kooperáció megteremtése.

Hieronimi válasza Kossuthnak.

Hieronimi Károly kereskedelmi miniszter ma hosszabb nyilatkozatban válaszol arra a beszédre, melyben Kossuth Ferenc az 5 iglói programbeszédét kritizálta. Hieronimi adatokkal cáfolja Kossuth kijelentéseit. Azt állítja, hogy az Ausztriával kötött kereskedelmi- és vámszerződés az összes eddigi szövetségeknél anyagilag rosszabb. Kossuthnak az 5 vasuti politikáját vádoló kijelentéseit hamisnak mondja. Számokkal igazolja, hogy Kossuth négy évi működése alatt 144 millió 968 ezer koronával emelkedett a vasutba fektetett tőke, míg Kossuth kormányzása előtti négy utolsó évben évente átlag 41 millió 132 ezer koronával több tőkét fektettek be az államvasutakba, mint Kossuth minisztersége alatt. Ha Kossuth 1909-ben százmilliót költött a máv.-ra, úgy erre kénytelen volt, mert 1906-ban és 1907-ben viszont teljesen kiéheztette azt. Továbbá tény az, hogy a bevétel az utóbbi évben szaporodott 19 százalékkal, de viszont a tiszta jövedelem 33 százalékkal apadt.

Felmentett főispánok.

A hivatalos lap holnapi száma a következő főispánok felmentését hozza:

Szalay László Abaujtona megye és Kassa, Kulla György Árva megye, Benyovszky Mór gróf Baranya megye, Simonyi Béla Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Szeged, Fay Gyula Gömör és Miskolc megye, Meszner Béla Hármashegyházi és Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Palugyay Mór Lipót megye, Apáthy Páter Nagyküküllő megye, Bethlen Bálint gróf Torda-Aranyos megye, Osztrólczy Miklós Zólyom megye és Erek János Pécs város.

Választási mozgalmak.

Kolozsvár második kerületében Wasseányi Ferenc báró beszámoló-beszédet fog mondani, amely iránt igen nagy az érdeklődés.

A kölesdi kerületben a két függetlenségi párt egyesült és követendő példaképen elhatározták, hogy csak egy jelöltet fognak állítani.

Cáfolat.

Temesvárról jelentik: A lapokban Sztojanovics Iván báró alkotmánypárti képviselőről az a hír jelent meg, hogy kilépett az alkotmánypártból és a Justh-párthoz csatlakozott. Sztojanovics Iván báró jelenleg távoleső birtokán időzik és helyette fivére. Sztojanovics György báró, a temesi gazdasági egyesület elnöke kijelenti, hogy a fivéréről szóló hír teljesen valótlan és úgy fivére, valamint ő is mindig 67-esek voltak.

A Haverda-pör izgalmai.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, február 12.

A Haverda-pör mai tárgyalása bővelkedett az izgalmakban. Ma kihallgatták a meggyilkolt Haverdáné másodsógorát, Dengl Alajost, aki rendkívül terhelően vallott Mariska előéletéről. Dengl tudvalevőleg a másik örököse Haverdánénak és sokan azt állítják, hogy azért vallott Mariska ellen, mert ezzel elősegítheti az elítélését és így a hagyatékból több jut neki. A mai tárgyalás egyik érdekessége különben az is, hogy Popper, a pör koronatanuját, aki határozottan Mariska bűnössége mellett vallott, a törvényszék esküre bocsátotta.

A tárgyalás mai napjáról ezt jelenti tudósítónk:

Popper megeskütése.

Hevessy Kálmán elnök negyedtízkor nyitja meg a tárgyalást. Bemutatja azokat az iratokat, amelyek Popper Gyula hamisítási bűnpörére vonatkoznak. Ezekből az iratokból kiviláglik, hogy Klein Ármin feljelentette Popper Gyulát 1909. december 4-én, mert Popper egy 350 koronás váltóra ráhamisította Klein Ármin nevét.

Az elnök: A bíróság most abban a helyzetben van, hogy dönthet Klein Pál Lipót és Popper meghitteltetése felett. Kérjük a felek indítványát.

Az ügyész indítványozza Popper Gyula megeskütését és kéri, hogy Klein Pál Lipót ne bocsáttassék esküre. Popper vallomása való, mert két más tanu, Révész Tivadar és Farkas József tanuk is ezt igazolták.

Piller Artur védő Feleki Mór megeskütését kívánja és Popper meghitteltetésének mellőzését kéri.

Bródy Ernő és Lengyel Zoltán csatlakoznak Piller indítványához.

A bíróság határozathozatalra vonult vissza.

Egy órai tanácskozás után az elnök kihirdette a bíróság határozatát, mely szerint Popper Gyulát esküre bocsátják, Weiszberg Gyula kihallgatását mellőzik és mellőzik Klein Pál Lipót megeskütését is.

Az ügyész tudomásul veszi a határozatot, a védők semmisségi panaszt jelentenek be.

Dengl Alajos Mariska ellen.

Dengl Alajos a következő tanu. Felesége révén rokona Haverdánénak és kijelenti, hogy egyes kérdésekre esetleg megtagadja a választ.

— Haverdákát — ugymond — jól ismerem, sokszor érintkeztem velük. Mariska már leánykorában ellenséges indulattal viselkedett szüleivel, különösen anyjával szemben. Tizenkét éves korában nagy beteg volt és anyja leányának felgyógyulása örömeire két díszes vánszékot adományozott egy szabadkai templomnak,

hol még most is láthatók. Mikor felnőtt Mariska, eleinte hazudozó, majd kacér lett. Anyja, kacérsága miatt sokat bántódott. Megismerkedett egy fiatalemberrel, de szülei ellenették a házasságot és a fiatalembert egy évre kitiltották házukból. Később Mariska maga szakított vele. Mikor Jarmatzkyval megismerkedett, úgy vélte, megtalálta boldogságát. Megesküdtek, de kevéssel az esküvő után a fiatal pár összekülönbözött az asszony szüleivel, mert háztartásukból egyes dolgok hiányoztak és ezeket Mariska szülőtől követelték. Később Budapestre költöztek. Az öreg Haverda halála után kibékültek az özvegygyel, de nemsokára megint összekülönböztek a hagyatéka miatt. Mikor a megegyezés nem sikerült, egyes, a hagyatékból állítólag elveszett tárgyak miatt Mariska feljelentést tett anyja ellen. Erre az anyja, különösen mikor megtudta, hogy leánya erkölcstelen életet él, szakított vele. Mikor Mariska elvált a férjétől, arra kérte az anyját, hogy vegye magához fiát. Az asszony így felelt:

— Egy gyermeket felneveltem, az nem sikerült, többet nem akarok nevelni.

Mikor Mariska Jánossyval élt együtt, Jánossy ezt mondta:

— Jó lenne megölni ezt az öregasszonyt! Mariska kis fia egyszer így szólt:

— Vegyél nekem egy gummipuskát, majd megtanulok célba löni és ha nagy leszek, lelövöm a nagymamát!

Elnök: Elmondott mindent?

Tanu: Azt hiszem.

— Milyennek ismerte Haverdánét?

— Aki tudott vele banni, az iránt jószívű volt. Egyébként energikus, de jószívű asszony volt.

Bródy védő: Nincs haragban a vádlott nővel?

— Én nem, de a feleségem igen.

Bródy: Talán azért, mert a fele vagyont ő örökölte?

— Ilyen körülmények között bizony jobb lett volna nem örökölni.

— Mondjon le az örökségről! (Derűtség.)

Lengyel Zoltán: Haverdánétől életében kaptak valamit?

— Erre nem felelek.

Lengyel: Kérem az elnököt, tegye fel a tanunak ezt a kérdést.

Tanu nem válaszol.

Ügyész: A tanu nem köteles válaszolni.

Lengyel a tanuhoz: Önnek felelni kell erre a kérdésre! Tudunk kell, hova lett a Haverda-féle vagyon. Kérem a bíróságot, kötelezze határozatában vallemásra a tanut.

Az elnök ezután a tárgyalást délutáni négy órára halasztja. Ekkor megnyitja a tárgyalást és kijelenti, hogy a bíróság Dengl tanut a hozzá intézett kérdésre adandó válasz alól felmenti.

Lengyel Zoltán semmisségi panaszt jelent be.

Ezután tovább folytatják Dengl kihallgatását.

Lengyel: Hogyan van az, hogy Mariskának 12 éves korabeli élményeire emlékszik, de a Haverda Beldizsártól örökölt vagyonra nem?

— Nem emlékszem erre, nem is érdeklődtem ez iránt.

— Ezt rendkívül különösnek találom. Milyen a tanu vagyoni helyzete?

— Nekem volt, van és lesz vagyonom. (Derűtség.) Bővebb magyarázatra nem bocsátok.

— Jó viszonyban élt felesége Vandák-néval?

— Igen.

— Bizalmasa volt Haverdákának?

— Csupán a férjnek.

Szegő esküdt: Miért adott Mariska gyűrűt a házvezetőnek? Megvesztegetés céljából?

— Igen, hogy legyen az ő pártján.

Szegő: Azt mondotta, hogy az özvegy jó lelkű asszony volt. Miben nyilvánult ez?

Dengl zavartan néz, majd szégyenkezve mondja: Például abban, hogy ruházta a Deákné kis leányát.

Elnök Haverda Mariskához:

— Miféle észrevételei vannak a vallemásra?

— Csak annyit mondok, hogy valótlanosság minden szava. Husz éves koromban mentem férjhez, addig Dengl nem lépte át házunk küszöbét. Annyit tudtam róla, hogy udvarolt nagynénémnek, aki akkor válófélben volt az urától.

Lengyel Zoltán dr.: Tekintettel arra, hogy Stefán, Dengl és Kertész vallemásai eltérők, indítványozza, hogy Kertész vallomásaig függeszék fel a tanuk megeskütését és indítványozza Rostovszky József és Tóth István megidézését.

A bíróság tanácskozása után az elnök kihirdeti, hogy a tanuk megidézésének helyét nem ad, de elrendeli ama levelek felolvasását, melyeket Dengl adott át a bíróságnak, hogy ezekből demonstrálja, milyen viszony állott fenn Mariska és anyja között.

Mariska és anyja levelei.

A bíróság felolvastatja e leveleket, melyekből kitűnik, hogy Mariska igazi tisztelttel és ildomosággal levelezett édesanyjával. Mariska Tátrafüredről, Olaszországból és Budapestről küldött leveleket. Azt írja többek között, hogy szüntessék meg a harcot, mert semmi értelme sincs a pereskedésnek, azzal csak a fiskálisokat hizlalják. Mariska e kérésére azonban anyja nem válaszolt. Jarmatzky Sándor egy levelében gyönyörű szavakkal magyarázza, hogy Haverdánénak sokkal jobb, ha békés egyezségre lépnek, mert egy kitagadó végrendeletet nem lehet érvényesíteni. Múltánosan tartja, — írja — ha az egész szolidan még 400,000 koronára becsült vagyonból 200,000-et Mariskának ad. E levélre sem ment válasz.

Ugyancsak levelet írt Haverda Mariska Dengl Lajosnénak Ujvidekre. Közli, hogy elvált férjétől és kéri, legyen jó, járjon közbe hogy édesanyjával kibéküljön.

— Ha istent ismer — írja Mariska — járjon közbe anyámnál.

Denglné válasza sem méltatta.

Azután kihallgatták Kertész Ignác dr. ügyvédet, aki régebben, mint ügyvédjelölt volt alkalmazva Haverdák irodájában. Ő ugyanilyen részleteket mondott el az öreg Haverdáné és leánya között lévő rossz viszonyról, mint a többi tanu.

Itélet kedden.

Este hét órakor a tárgyalást vasárnap délutánra halasztották. Ekkor kihallgatják a többi tanukat; hétfőn meghallgatják az orvosszakértőket és megszövegezik a kérdéseket. Kedden a vád- és védbeszéd hangzanak el, s éjjel meghozzák a verdiktet.

Nyomorgó föltaláló.

Póváresi munkatársunktól.

Néhány hónapja van, hogy a Föltalálókát segítő országos egyesület-ben meg akartam nézni, hogy miképpen segítik a föltalálókat, hol a műhely, a mit a taggyűjtő könyvecske híresztel, általan az egyesület munkáját szerettem volna látni.

A Kossuth Lajos-utca egyik házának emeleti helyiségében van az iroda, de az egyik délelőtti nem nyitottak ajtót, mert a titkár ur még feküdt, a másik nap délben pedig a gondnok feküdt. Hanem mégis csak bementem. A két hatalmas szobában nem volt más, mint pamlag, a hol a gondnok ur aludt és néhány üveges-szekrény, a hol az egyesület tagdíj-blankettái és egyéb költség elszámolási blankettái voltak elraktározva. Reklám-könyvecskék is.

Még csak nyolcvanöt tagja volt ekkor az egyesületnek, de remélte a gondnok ur, hogy több is lesz. Hát a kezelési költség mennyi? *Havonta kétezer korona.* Lakásbér, fűtés, világítás, irodai szerek, gondnoki, titkári fizetés; a titkár egy volt falusi jegyző. *Honnan kapják a pénzt, a mi az egyesület működéséhez szükséges?* Jóhiszemű, segíteni vágyó mágna-sok gyűjtöttek egymás között, mert a titkár ur elhitette velük, hogy Magyarországot a világ legelső föltaláló export-államává fogja fejleszteni az egyesület. Ezentul nem cigányban, lóban és buzában lesz a legnagyobb kivitelnk, hanem föltalálóban.

Valahogyan nem akartam akkor a két tisztviselő ur ügyes föltalálását megsemmisíteni gondoltam, had játszanak, majd egyszer meg-
anják a grófok a pénzkérést a az egész dolog elalszik. Olyan naív volt az egész, hogy nem volt érdemes a támadásra.

Hanem most látom, hogy hibáztam. A minap valahogyan egy furcsa emberre akadtam. A József-körut és Békés-utca sarkán, a békés-utcai oldalon van egy cégtábla nélküli bolt, az ajtaja függönnyel betakarva.

Az ajtó mindig zárva s csak hosszas kopogtatásomra nyílt meg. A szűk kis helyiségben két gép van s egy gépészruhás ember: *Szirmay György* mérnök. *Szirmay György* husz éves korától, amikor Berettyó-Ujfaluból, *Nyáry István* gépgyárából elkerült, immár harmincöt esztendőn keresztül, egy sűrített levegőerővel működő gép eszméjével foglalkozott s a két gép most már ott áll az üres boltban. A kisebbik, a hat-lőerős egy kilogramm kézierővel már az indításnál tíz kilogramnyi erőre képes produkálni s lendületnél eggyel ötvenet. Még tökéletlen a gépe, hol itt, hol ott török el valami, a szíjjak is lepattognak, nincs vele megelégedve maga sem, de Budapestben öt év óta rendületlen kitartással dolgozik, mindent személyesen.

A legnagyobb nélkülözéssel küzd, ott lakik a boltban, ott hál a két gép közt a földön s egész nap számít és kerekeket, srófokat, szelepeket reszel és illeszt.

Nincs semmi pénze, a testvéreitől saját személyére adott segítségével kerekeket öntet s az áttételeket javítja, és rendületlen bizalommal hiszi, hogy májusra mégis el tudja készíteni csodálatos gépét, hogy hibátlanul fog működni s akkor az egész géptechnikát kiveti mai sarkából.

En nem értek a géptechnikához, nem tudom megbírálni a találmány kivihetőségét, de ismerni vélem az embereket. Ez a kék-zubbonyos ember ott a két furcsa gép között, hihetetlen energiával dolgozik valamin, akar valamit s csak az tud olyan hatalmas energiát kifejteni,

a ki tudja, hogy mi az amit akar. *Szirmay György* hite az, a mi gondolkodásra késztet. És hogy rá gondolkodok, önkéntelenül eszembe ötlök a „Föltalálókát segítő országos egyesület” titkárja és gondnoka, a kik kényelmesen a pamlagon adminisztrálnak.

POLITIKAI APRÓSÁGOK.

— Fővárosi levél. —

*

(A név.) A Nemzeti Társaskör korifeusainak már hetek óta abban fő a feje, milyen nevet adjanak az új pártnak. Most a név nagyon fontos. A név: zászló amelyre föl van írva egy vagy két pregnáns szóban a párt programja. Elkezdődtek hát a tippelések.

— Valami jó kellene, ami új is, — ez volt a jelszó.

Tisza István a munkapárt nevet ajánlta.

— Jaj, ettől megijed a magyar, — vetették ellen. Azt hiszi még, hogy itt is dolgozni kell.

— Talán inkább *Deák-párt*, — ajánlotta valaki.

— Az se jó. A nép azt hinné, hogy tanulók vagyunk.

— *Reformpárt!*

— Ettől meg a katolikusok huzódoznának, mert azt hinnék, hogy református párt.

— *Békepárt!*

— No iszen, szépen békülünk! — jegyezte meg nagy derűtlenség közben egy miniszter.

Aztán elkezdtek a már forgalomban lévő pártneveket kombinálni. De egyik se tetszett.

— Szegény ez a mi magyar nyelvünk — konstataulta végül szomorúan egy szabadelvű ex-főispán.

— Dehogyan szegény — jegyezte meg egy író. Csakhogy nehéz olyan nevet találni, amely be is valja a programot meg el is titkolja egy kicsit.

*

(A tárcs.) *Székely Ferenc*, az igazság- és kultuszminiszter a napokban vásárolni ment egy belvárosi divatüzletbe. Mikor fizetésre került a sor, a kegyelmes ur riadtan kapkodott egyik zsebetől a másikhoz s végül mentegődzve jelentette ki:

— Ejnye, otthon felejtettem a tárcsát.

— Melyiket, kegyelmes uram? — kérdezte az ötletes kereskedő. — Az igazságügyit vagy a kultuszt?

— Az mindegy, — szólt mosolyogva a miniszter.

— Pardon, kegyelmes uram, mégse egészen mindegy, mert a kultusztárcsára ugyan nem ad-nék sok hitelt.

*

(Miért lépett vissza?) Iglón nagy bajban voltak a választási harc közben mind a két párt kortesai. A jámbor tótokcskák sehogyse tudták kiejteni se az egyik, se a másik jelölt nevét. Hát bizony nehéz név mindkettő: *Hieronym* és *Batthyány*. A kortesok direkt kiejtési kurzusokat rendeztek, de nagyon nehezen boldogultak. *Batthyány Pál* grófot ez is elkedvetlenítette. Mielőtt visszalépett volna, felkeresett egy *Hieronym*-párti főkortest.

— Nagyon nehéz választás lenne ez. Arról győződtem meg, hogy még a nevünket se tudják, nem hogy a programunkat értenék. Legjobb lesz ha egyhangulag választanak. Így legalább nem kell a szavazókat megkínózni.

És a nemes gróf visszalépett.

*

(Különbség.) Politikai káröröm-vicc:

— Mi a különbség a mostani és az 1905. évi politikai helyzet közt?

— Akkor *Fejérváry* alatt az volt a jelszó: veszélyben az alkotmány, most pedig: veszélyben az alkotmánypárt!

Tisza István a jövő harcokról.

Távíratí tudósítás.

Arad, február 12.

Hieronym Károly kereskedelemügyi miniszter az iglói küldöttség tiszteletére a Bristol szállóban ma este bankettet adott, amelyen a kormány tagjai közül *Serényi Béla* gróf, *Székely Ferenc* és *Hazai Samu* jelentek meg. Ott volt továbbá *Tisza István* gróf is, aki hosszú s rendkívül érdekes beszédet mondott.

Az első felköszöntőt *Holgend Kornél* iglói polgármester mondotta, utána az iglói deputáció másik két tagja beszélt.

Hieronym Károly hosszabb beszédben megköszönte a választóknak az iglói fényes győzelmet.

— A kormánynak, mondotta, sajtója nincsen és kitudja lesz-e. Ennek dacára mi mégis fényes győzelmet arattunk. Pedig itt semmiféle főispáni beavatkozásról vagy befolyásról nem lehet szó, a főispán nem is támogatott bennünket. A párt, amely megalakul, a produktív erők felszabadítására törekszik és előbb, vagy utóbb, győznie kell. (Eljenzés.)

Hieronym után *Székely Ferenc*, *Hazai Samu*, majd *Haydin Imre* és többen szólaltak fel. Azután általános óhajnak engedve, *Tisza István* gróf emelkedett szólásra:

— Ezelőtt hét évvel — mondta — az ország igen súlyos helyzetében kaptam azt a megtisztelő felszólítást, hogy vállalkozzam az ügyeknek felelősség mellett való vitelére. A helyzetet akkor senki súlyosabbnak nem látta nálam. Azok a bajok, a melyektől féltünk, nagy részben ránk is szakadtak. Ekkor egy pillanatra sem haboztam, hogy a felhívásnak eleget tegyek. A nemzetet nagy veszélyektől kellett megóvni. Mi álltunk a bástyákra, amelyeken réseket ütött az ellenség golyózápora, nekünk kellett saját testünkkel megpróbálni azokat a réseket betömni. Tiszteletes ember és hű katona ilyen pillanatban nem riadhat vissza attól, hogy esetleg az ellenség az ő testén gázol keresztül. Most, amidőn a minket megbénító politika utvesztőbe jutott, amikor nem egy kétségbeesett harc megvívásáról, hanem egy támadó harc kezdetéről van szó, úgy éreztem, hogy ebbe a harcba csak akkor szabad a nemzetet belevinni, ha annak sikere biztosítva van. Mert aki itt vereséget szenved, az nem a saját maga, hanem a nemzet vereségét szenved.

Azért nem tudtam én elvállalni magamra a vezérseget, mert nem reméltem, hogy ily rövid idő alatt ilyen általános fordulat állhat be a magyar közéletben. Hogy ebben csalódtam, hogy az események engem megleptek, az engem tölt el a legnagyobb örömmel. És amidőn ezt elismerem, hálával fordulok ama férfiu felé, aki felvette ezt a küzdelmet. (Felkiáltások: *Éljen Khuen!*) Hiszem és remélem, hogy nemcsak optimiztikusan, de helyesen ítélem meg a helyzetet, amikor nem kétlem, hogy minden választókerület s az igazi értelmiség követni fog bennünket, épp úgy, mint az iglói kerület. Ha ez így történik, akkor a siker nem marad el. Az a habozás, amely eddig a vállalkozástól visszatartott, megszűnt akkor, amidőn egy másik férfiu megfújta a harci riadót. A küzdelemben most már nem ismerem habozást. Ott leszek a küzdők sorában, mint becsületes magyar hazafi, ott leszek keserűség, gyűlölet nélkül, azzal az igaz érzéssel, amelylyel hazámnak szolgálni tudok. Ezt kívánja tőlünk az ország érdeke. Győznünk kell s ezzel pálmát nyújtunk annak a férfinak, aki a harcba vísz bennünket.

Khuenre ülti meghívta

Azután Hieronymi beszélt. Tiszára ültette poharát.

— Tisza férfiasan mellénk állott — mondta — s az ő hatalmas támogatása biztosítani is fogja számunkra a sikert.

Miért beszélnek a nők sokat?

*

— Egy kis találmány. —

Marcell Prévost, a franciáknak ez a jókedvű, könnyűtollú írója vidám kis karcolatot írt, amely ezzel a kérdéssel foglalkozik: *miért beszélnek a nők sokat?*

A szellemes író a következőket írja:

Igy februárban mindig eszembe jut ez a kis tréfa. Élt városunkban egy nyugalmazott bíró, aki minden új ismerőstől megszokta kérdezni:

— Tudja-e, mikor beszélnek a nők legkevesebbet?

Természetesen senki se tudta, nem akarták az öreg ur kedvét elrontani, aki aztán boldogan felelt maga a kérdésre:

— Februárban, mert ez a legrövidebb.

A legtöbb ember a hölgyeknek a gyengéjét, hogy sokat szeretnek beszélni, épen nem fogja fel tragikusan. A megfigyelő meggyőződhet arról, hogy a nők természete nem változott; ma épen olyan szívesen beszélnek, mint hajdanán. Könnyű erről meggyőződni, csak olyan kávéházba kell menni, ahol férfiak vannak és aztán el kell látogatni olyanba, amelybe nők járnak. A férfiak a kávéházban kártyáznak, biliárdoznak, dominóznak, vagy sakkoznak, a szájukat pedig szivarral vagy cigarettával tömik be: aztán rohamokat intéznek az újságok ellen. A nőknek azonban nincs szükségük semmi szórakoztatásra; ők beszélgetnek és ez nekik elég. Tulajdonképpen maga a tea, a teasütemény is csak dísz az asztalon. A nők általában nem szoktak sokat enni, a teázás maga — azt hiszem — annyira felesleges valami, hogy ha üres csészéket és papírból készített süteményeket tevének az asztalra, az is megfelelne a célnak, csak legyen a nőknek módjuk és alkalmuk — mentül többet beszélni.

Tudósok, a kik ezzel a tárggyal foglalkoznak, azt állítják, hogy ennek az oka az — egyben van. A „kimondott szó dudorai” a nőknél nagyobb számban vannak, mint a férfiaknál. És maga a hang is nagy tényező. A nőknek finom, hajlékony hangja könnyebben siklik, mint a férfiak nehézkes beszéde. A nők tehát már eredetileg a beszédre vannak berendezve. Mindehhez hozzájárul a nevelés. A férfiakat már kezdetől fogva a — hallgatásra nevelik. A gimnáziumokban például még a tornaórákban sem szabad beszélgetni; a leánynevelő intézetekben már ez a tilalom sokkal lazább. A nőnek élethivatása is olyan, amely a beszédet nem zárja ki. A háztartás, a gyermeknevelés egyáltalán nem feltételezik, hogy a nő — befogja a száját. Sőt! Kis gyereket csacsogás, beszéd nélkül bajos volna foglalkoztatni. Hát még mikor az apróság beszélni tanul; hány-szor kell szavakat, kifejezéseket, mondatokat megismételni! Így tehát kiderül az is, hogy mi férfiak csak a nők bőbeszédűségének köszönhetjük, hogy — beszélni tudunk. No meg azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a dologban mi is — ludasak vagyunk. Szívesen hallgatjuk a nők csacsogását és még biztatjuk őket, hogy — beszéljenek. A csinos nő beszélhet annyit, a mennyi jól esik neki, mi még sem telünk be vele. Csak az a kár, hogy a fiatal nő évről-évre öregebb lesz, a bájai elmúlnak, de a beszélő kedve nem.

— Huh! de unalmas persona! — kiáltja mindenki.

— Huss! év előtt is ugyanezeket beszéltem, — felelheti a nő és akkor bájosnak találta.

A nőnek tehát meg kell bocsátani, ha — bő-

beszédű. A természet rendelkezése ez és a férfiak hibája. Mindezek dacára a sok fecsegés kellemetlen tulajdonsága a nőknek már csak azért is, mert sok kellemetlen következménnyel jár.

Aki sokat beszél, az keveset gondolkodhatik. A szó rövid és szapora, a gondolat is csak ilyen lehet. Tulajdonképpen gondolatról nem is lehet szó; ezek csak felületesen odavetett frázisok, amelyek nem mérlegeltetnek. A legtöbb női társalgás ezért üres és bár igen kedves lehet, de tartalma — az nincs.

Lehet-e ez ellen a női tulajdonság ellen küzdeni? A newyorki társaságból egy ízben háromszáz hölgy megesküdött arra, hogy három nap és három éjjel nem beszél. Fogadalmuk idejére egy klastromba vonultak. Megtartották a fiatal hölgyek a fogadalmat, vagy nem, arról nincs hír, de az biztos: ha megtartották, a fogadalom idejének lejártá után oly szóáradat jharsogott végig a klastrom falai között, amely azt alapjában megrengette.

Ez ellen mentség csak a nevelésben lehet. A fiatal leányokat már korán hozzá kellene szoktatni ahhoz, hogy ne beszéljenek sokat. Lassankint kellene őket hozzászoktatni; az orvosságot — kánálankint kellene bevenni.

Kedves kisasszony: Az első nap egy fél óra, a második nap egy óra, a harmadik nap másfél óra stb. hallgatást kényszerítsen magára. Mielőtt pedig rózsabimbó ajkairól a szó kiperdülne, a pillanat századrésze idejéig — gondolkodjék. Ez ugyan áldozatul kíván néhány csipős választ, vagy csattanó megjegyzést, de a társalgás annál tartalmasabb lesz. Ennyit pedig ez a kis önfegyelem megér.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi posta- és távirda altitstak ma este a Gambinusz vendéglőben szépen sikerült mulatságot rendeztek. A mulatság a hajnali órákig a legjobb hangulatban együtt tartotta a nagyszámu közönséget. A megjelent nők névsorát a rendezőség így állította össze:

Asszonyok: Fenessy Istvánné, Ungerman Józsefné, Papp Jánosné, Szabó Józsefné, Molnár Istvánné, Kis Sándorné, Zsilka Istvánné, Bálint Istvánné, Danóczy Istvánné, Knie Gyuláné, Mátyi Tivadarné, Sajtos Mihályné, özv. Szabóné, Wilhelm Jakabné, Kis Józsefné, Volman Jakabné, Bottáné, Farkas Andrásné, Kampián Györgyné, Dehelán Mihályné, Billa Mihályné, Riszterer Antalné, Erdélyi Mihályné, Ilka Péterné, Kiss Lajosné, Bartók Mihályné, Dokopi Lajosné, özv. Dusófszky Józsefné, Petneházy Jánosné, Krusó Bálintné, Sztupár Jánosné, Kovács Károlyné, Pomucz Demeterné, Stein Sándorné, Hidvégi Károlyné, Kun Józsefné, Kovács Miklósné, özv. Lancsáricsné, Lela Ferenéné, Kovács Károlyné, Kovács Gyuláné, Karakas Gyuláné, Marosán Györgyné, Barabás Károlyné, Török Istvánné, Gálán Péterné, Sándor Jánosné, Lang Ferenéné, Halász Mihályné, Szilágyi Lajosné, Báthory Jánosné, Kürti Gézánné, Morucz Péterné, Gerócs Józsefné, Csizmadia Sándorné, Karancsi Zsigmondné, Szabó Lajosné, Tukodi Lajosné, özv. Bazeó Mihályné, Böhm Sámuelné, Tóth Jánosné, Bodnár Jánosné, Veres Imréné, Zrínyi Miklósné, Pecenye Lajosné, Simon Györgyné.

Leányok: Staler nővérek, Kralicsok Ilonka, Molnár Katica, Antal Mariska, Krausz Anna, S j-tos Zauzsika, Bikfalvi nővérek, Liptay nővérek, Kiss Ilus, Kiss Rózi, Fausztbinder Katica, Becski Katica, Botta Lukrécia, Farkas Irénke, Kovács Juci, Sodinka Rózsika, Riszterer Hermin, Bartók Rózi, Dokopi Éva, Dusófszky Mariska, Petneházy Mariska, Tulay Luiza, Tulay Mariska, Malter Juliska, Kovács Juliska, Paki Mariska, Paki Lidia, Stein Juliska, Hidvégi Mariska, Hidvégi Giza, Szegla Mariska, Bodnár nővérek, Balog Mariska, Balog Katica, Müller Erzsike, Opries Katica, Székely Zsófia (Világos), Török Rózsika, Donáth Mariska, Mucsi Eszike, Szányi Erzsike, Balog Lidike, Seprős Mariska, Bedő Ilona, Kerekes Zauzsika, Csizmadia Etelka, Szabó Annuska, Tóth Juliska, Papp Etel, Varga Vera.

(=) A waggongyári dalkör táncmulatsága. Jól sikerült, kedélyes táncmulatságot rendezett ma este az aradi waggongyári dalkör a Központi szálló termeiben. A táncmulatságot szépen összeállított hangverseny előzte meg, amelyen a dalkör három precizen előadott énekszámmal szerepelt. Ezek: Lány Ernőtől Petőfi, Zoltai Mátyástól Szabadság dal és Lánytól Kerem alatt fülemléle... Mindhárom szám nagy letesésben részesült. Zoltai Mátyásné szép zongorajátéka és Tamasovics Ferenc éneke szintén megérdemelt nagy tapsviharban részesült. Mayer Antal derűség közepette kupalet adott elő. Végül Leóvay Leó színművész humoros előadása kacagtatta meg a nagyszámu közönséget. A konferenciát tisztelt Hubert Sándor töltötte be. A mulatságon, a rendezőség feljegyzése szerint sok nő vett részt.

(=) A vasas-bál. Négy-öt esztendeje egyetlen mulatság-évad sorrendjéről se marad el az aradi vasas bál, amelyet a Magyar vaskereskedők és vaskereskedelmi alkalmazottak nyugdíj-egyesületének aradi fiókja javára rendeznek. Az id i vasas bál a Központi szálló nagytermében, március 5-én este rendezik s annak sikere bizonyára nem marad az előző évek mögött. A mulatság előkészületei már folynak s a közeli napokban szétküldik a mulatság meghívóit. A meghívók szétküldése dolgában Barta Béla, a mulatság vigalmi bizottságának elnöke (Barta testvérek cég) intézkedik.

(=) Köszönetnyilvánítás. Az aradi tanítók segélyalapja javára rendezett bál anyagi sikerét siet megköszönni a bál rendezősege, midőn hálás köszönetet mond ezuton a kegyes felülfizetőknek, a tombolára adakozóknak és a szíves szereplőknek. Egyben nyugtázza köszönettel a következő felülfizetéseket: Arad-úrái munkásszövetkezet küldött 50 koronát. Végvári Neuman Dániel, végvári Neuman Adolf, báró Nopcsa Elekné Ujrad, Kintzig Géza, Pap János aradi püspök, végvári Neuman Károly dr. és Kintzig János 20-20 K, Steiner Ferenc 15 K, Szénásy Béla 12 K, Frick József, Müller Gyula igazgató, Réthy Viktor, özv. Purgly Lajosné, Wadowszky Gusztávné, Andrányi Károly, Neuman Alfréd Dálnoki Nagy Lajos 10-10 K, Lakatos Ottó dr. 8 K, eszthei Varjassy Árpád, Pap Ferenc, Müller Károly 6-6 K, Schill József, Fischer Antal, Winkler József, Pöltzl Miksa, Magyary Ferenc, Institoris Kálmán, ifj. Czele István, Szikra Lénárd, Nagy Lajos, Schäffer Henrik, Scheiber Lajos, Kömüves József, Fritz Ferenc és neje, Joób Gusztáv, Weichart Auróra, Feszler Károly, Aradvárosi Társas-kör, Hanzu Nesztor, Angusz I. és Fa 5-5 K, Hirschl Zsigmond, özv. Tili Károlyné, Scholcz Gyula, Hendl József, Fehér Alfréd, Scholcz Róbert, Mairovitz Emil 4-4 K, Hönig Frigyes, Kehrér Károly, Nikitser József, Schweffer József, D. Szabó Mihály, Veszlovsky János, Hartmann János 3-3 K, Schneeberger Ottó, Vass Mátyás, Hajdu Ferenc, Kubicza Győző, Pécsi Alán, Bihari Jenő, Schäffer József, Brunner Béla, Bauer Gyula 2-2 K, Gérecz Károly Buza Pál, Lengyel Rezső, Gonda Izidor, Joó Béla, Grünck Dezső, N. N. 1-1 K, Mézáros I. 20 f. 993.

(=) Felülfizetések. Az első aradi jótékony-célú „Hólyag” társaság 1910. évi február hó 5-én tartott táncmulatságán felülfizettek: Abend György 25 kor., Kereszturi Gyula 20 kor., Vajda Zsigmond 10 kor., Apró István 8 kor., Pi tér János, Balogh Dávid, Schärle József, Herceg Gábor 5-5 kor., Weisz Márton, Pimpi Péter, Martini János, Heim Ferenc, Czika János 4-4 kor., N. N. 8-60 kor., Czimmermann János, Elsele Ferenc, Gábor József, Czermann János, Szilágyi Jakab, Kovács Arthur, Novotny Lajos, Kuhl Mihály, N. N., Lászka Ferenc 3-3 kor., Steindl Béla, 2-20 kor., Sorgenfeld Károly, Ráduszy Vida, Karácsonyi István, Seidl Miklós, Frank Rudolf, Grünwald Simon, Fülöp Károly, Szivolics Jánosné, Szivolics János, Eckert Fülöp, N. N., N. N. 2-2 kor., Zakolcs János 1-80 kor., Berena János, Krausz Gyula, Schvarz Lajos 1-20-1-20 kor., Kotilla Pál (Budapest), Weil Alajos, Karácsonyi György, Fried József, Bobolcsó B., Varga István, Eam Ernő, N. N., Knechtl Géza 1-1 kor., Welcheld Alfréd, Führbacher Ferenc, N. N. 80-80 f. Meigerd N. 60 f., Welcheld J. 40 f., Lipon Lajos 20 f., Össz-sen 178 80 korona. Ezuton is hálás köszönetet mond érte a rendező-bizottság. — A bál-on megjelent s tervedésből fel nem említett

hölgyek névsorát ezennel utólagosan közöljük. Jelen voltak még asszonyok: Abend Györgyné, Gruber Lászlóné, Posch Alajosné, Knechtl Gézané. 992.

A jégtelenségről.

I.

Csapást nem értünk eddig eleget:
A sors az idén nem adott jeget.

Az idei nyár lesz a cudar éra:
Hiába várunk a jeges kávéra.

S a forróság szájunk bárhogy gyötörje:
Hasztalan les az jégbehűtött sörre.

A oukrászok, sörösök bújja nagy:
Az se használ, ha üzletük befagy.

II.

S néhány kisasszony
A panaszt tódja:
Mert koresolyáznai
S e lehet módja.

Nincs ki a jégen
A szánkót tolja,
S ki a Kolombuszt
Főlesatolja.

Nem lesik őket
A pályavégre,
— Követjelöltek
Mennek csak jégre.

III.

S a szobában, mit fűteni se kell
A lírai poéta énekel.
S a szavát mintha ide hallnók:
A jéghiányról szól a dalmok.

Min mások unottan elalszanak:
Neki a közgyűlés is versanyag.
„A városnak, a kobozón így béget,
Kár csináltatni hűtőkészüléket.

A jéghiánynak legjobb orvossága
Tanuskodom: a Maga szíve, drága.
Az északi sark nem olyan zord, oly vad:
Ez az a jég, mely soha föl nem olvad...”
R.

Titokzatos öngyilkosság a bécsi Operában.

Revolverlövés a páholyban.

Távirati tudósítás.

Arad, február 12.

A bécsi udvari Operában ma este különös eset fordult elő: egy páholyból közvetlenül előadás után revolver dördülés hallatszott ki. A közönség, mely éppen kimenőfélben volt, ijedten kutatta a revolverlövés irányát és csakhamar kiderült, hogy egy elegánsan öltözött fiatalember lőtt magára.

Amint a közönség felállott helyéről, hogy az előadás végén elhagyja a színházat, a fiatal ember is felállott páholyában, revolvert ráatott és kétszer szívére lőtt. Azonnal eszméletlenül terült el. Mentőket hívtak, akik a súlyosan sérült embert a klinikára szállították, ahol éjjel egy órákor megoperálták. Az operáció teoretikusan mondván sikerült, de az orvosoknak nincs reményük arra, hogy a fiatalembert megtudják menteni az életnek. Attól félnek, hogy szívverés következtében még az éj folyamán meghal.

Az öngyilkos kilétét eddig még nem sikerült megállapítani. Körülbelül 28—30 évesnek látszik, sovány, arca teljesen simára van borotválva, fekete haja és fekete szeme van. Igen elegáns frack öltönyt viselt és sötétkék téli kabátot. Azt hiszik, hogy magyar. Egyik szab-

ben egy anizs kártyát találtak, amelyen a következő szavak állnak:

Ma csak 4 óra felé jöhetnék, azonban holnap, ha önnek kelleme, fél nyolekor a Rüdiger gasse Hammerschmidt-ház mellett. R. M.

A címlapon a következő szavak vannak:

Steiner René
kisasszonynak

Budapest.

Alkotmány-utca 21.

Találtak még nála három darab, a bécsi képzőművészeti tárlatra szóló jegyet és 6 korona készpénzt.

A levél alapján több budapesti hírlapíró megállapította, hogy a levél Steiner Mór budapesti faterkedő leányának szól, aki néhány hónapot töltött Bécsben és nemrég tért vissza szüleihez. Az anyja azt mondta a hírlapíróknak, hogy ő mit se tud a dologról, a lányát pedig, aki idegbeteg, most nem költötheti föl.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: D. után: Mérsékelt helyekkel: S a r i b i r ó, paraszt komédia. Este: Bohémek, opera. Dalmoky Viktor dr. vendégfelléptével. (C. bérlet.)
Hétfő: Taifun, színmű. G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével. (A. bérlet.)
Kedd: A tolvaj, színmű. G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével. (B. bérlet.)
Szerda: Ingovány, színmű. G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével. (C. bérlet.)
Csütörtök: Vigyázz a nőre, vígjáték. G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével. A bérletszünet.
Péntek: Vigyázz a nőre, vígjáték. G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével. (B. bérletszünet.)
Szombat: Görög rabszolga, operett. (A. bérlet.)

Sztojka Annuska és Dalmoky Viktor dr. vendégfellépte.

Pillangó kisasszony.

Érdekes színházi esemény alkalmából töltötte meg a közönség az utolsó helyig a színházat. Sztojka Annuskának, az Operaház ösztöndíjas növendékének és Dalmoky Viktor dr.-nak, az Operaház kiváló baritonistájának vendégjátéka kölcsönzött különös érdekességet a Pillangó kisasszony mai előadásának.

Sztojka Annuska három év előtt került fel Aradról Budapestre művésznövendéknek és ma este súlyos művészi feladat sikerült megoldásával tett tanubizonyságot nagy haladásáról. Nagy önbizalomról tanuskodik már az is, hogy Puccini legnehezebb operájának címszerepét választotta debütálására és a siker, mely vállalkozását kísérte, igazolja ezt az önbizalmat. Kellemes szopránhangja végig bírta a nehéz partitúrát és énekbéli tudása gondos studiumok nem közönséges eredménye. Különösen pianóval ér el intenzívebb hatást és bizonyos, hogy idővel a felső regiszterek is kicsiszolódnak és nyernek erőben és csengésben.

A legnagyobb elismeréssel adózunk meglepő játéktudásának. Igazi drámai erővel játszotta meg nehéz szerepét és ami fogyatékoság mutatkozik még egyelőre hangjában, kárpótolta azt kitűnő játékaival. A közönség meleg rokonszenvvel fogadta Sztojka Annuskát, még nyílt színen is többször megtapsolták; a felvonások végén lelkes ovációban volt része és sok virág és koszorú teszi emlékezetessé bemutatkozását.

Kiváló énekest ünnepelt a közönség Dalmoky dr.-ban, aki a konzul szerepében produkált énekekben és játékokban egyaránt kitűnő. Ferrari Pinkerton szerepében ma is kifogástalant nyújtott. Az előadás sikeréből bőven kivette részét Zalay Margit sikerült Suzukijával. A zenekar Tilger biztos vezetésével, Csányi

hárfát pótló zongorajátékával megerősítve, kitűnő volt. Dícsérettel emlékszünk meg a karról is, melynek a színpalak mögötti éneke diszkrét és illuziót keltő volt. H. G.

* Alexander Bernát felolvasása. Alexander Bernát dr. (Alfa) közölte a Kölcsey-egyesület elnökével e hó 19-én megtartandó előadásának tárgyát. A művész alkotó ereje címen fog beszélni arról, ami a művészetekben a legérdekesebb: mi történik az alkotó lélekben, mikor a szépet a maga és a mások gyönyörűségére összefogja. Alexander munkásságának rendkívül tág mezéjén az utóbbi években főleg a képzőművészetekkel foglalkozott és a tavalyi könyvpiacon a művészetről írott könyve nagy hatást tett. Ezen tanulmányainak folytatása az idén fog nyomtatás alá kerülni. Ezekből a tanulmányokból fog egy részt az aradi közönség szombaton megismerni. A felolvasó est első előadója Rubenescu Augusztus lesz, kinek hangulatokban és gondolatokban gazdag írásait az aradi lapok tárcáiból a közönség jól ismeri és szereti. Írókat és anyákat érdeklő tárgyról: a meséről fog beszélni. A szombati előadásra az egyesület most belépő tagjai is igazolványt kapnak, ha délután 4—5-ig a színházépületben lévő könyvtárban jelentkeznek a titkárnál.

* Jótékony célú katonai hangverseny. Az aradi cs. és kir. 88. gyalogezred zenekara Zellner Sándor karmester vezetésével február 20-án, vasárnap este 8 órákor hangversenyt rendez a Fehér Kereszt szálloda télikertjében. A hangverseny tiszta jövedelmét — a belépődíj 1 korona — a harcos emlékek jókarban tartására létesített alap javára fordítják.

* Képvásárlás. Nyilasy Sándor kollektív kiállítása iránt, Weisz Leó helyiségében, nagy az érdeklődés. Ma is több kép kelt el. A többiek között Tenner László megvásárolta a „Vető ember”, „Őszi munka” és „Aratáskor” című festményeket.

* Pénteken, február 18-án este 8 órákor Ysaye-estély. Jegyek Klein könyvkereskedésében kaphatók.

* Ma, vasárnap délután 5 órákor lesz Unger Mór zenekonzervatóriumi igazgató növendékeinek hangversenye, mely iránt nagy az érdeklődés. A hangverseny pont öt órákor veszi kezdetét, amikor az ajtók lezártnak. Jegyek Weisz Leonál kaphatók.

* Az Uránia műsora vasárnapra olyan szórakozást nyújt a közönségnek, mely méltán szolgál rá a legnagyobb érdeklődésre. Előkelő ízléssel vannak összeválogatva a világ legszebb tájai, a salernoi öböl, a helsingforsi kikötő, Auvergne, Délfranciaország egyik legérdekesebb vidéke. Mindezen tájakon valami különleges látványban van részünk. A helsingforsi kikötőből a jégtörőhajókat látjuk elindulni, később pedig, amint jégtörőhajók közé került hajót mentenek ki veszedelmes helyzetükből. Auvergneben egy lakodalmat nézünk végig, megismerkedve a francia lakodalmi szokásokkal. A műsor nyolc képe között kitűnő bohózatok és az életből vett drámák szórakoztatják a közönséget. Itt említjük meg, hogy az Uránia előadásait hétfőtől kezdve délután fél 6 órákor kezdik meg. 241

* Sport-műsor az Urániában. A közönségnek már több ízben volt alkalmja az Uránia specialis sport-műsoraiban gyönyörködni. Ezek a sport-műsorok a sportok minden ágából mutatnak be szebbnél-szebb mozgóképeket. Vadász verseny, boxoló, birkózó, evező, koresolyázó, hó és vízi sportképek szerepelnek az Uránia legközelebbi sportműsorán, melyet csütörtökön mutatnak be először. 241

HIREK.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 13-án az időjárás: fagyos pont körüli hőmérséklet, sok helyütt csapadék.

— Az új főispán című ma megjelent cikkünkre vonatkozólag a következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Tisztelt Barátom! Az Aradi Közlöny mai számában szíves volt rólam két cikkben is megemlékezni és engem érdemeim felett kitüntetni. Engedje meg, hogy a valóságnak megfelelően rectifikáljam a hozott hirt, anélkül azonban, hogy budapesti tudósítóját legkevésbé is dezavualni akarjam. Tény az, hogy felkértem sürgőnyileg, az is tény, hogy úgy a miniszterelnök urral, mint az arra hivatott egyéniségekkel érintkeztem és tárgyaltam, de nem történt döntés, mert én most is azon álláspontra helyezkedtem velük szemben, hogy az aradi főispánság egy nálamnál agilisabb és aktívabb fiatal erővel volna betöltendő. Ezen argumentálásom mellőzése következtében, a miniszterelnök urnak egy közbevető indítványt tettem, melyet ő megfontolás és az illetékes tényezőkkel leendő megbeszélés céljából magáévá tett.

Eszerint még döntés nincsen. Kérem legyen szíves az itt közlötteknek lapjában egy kis tért engedni Szívélyes üdvözléssel igaz hiva: Urbán Iván.

Közreadjuk a nyilatkozatot teljes lojalitással, azonban megjegyezzük, hogy Urbán Iván kinevezésének hírét, amely város- és megyeszerte általános rokonszenvvel találkozott, teljes egészében fenntartjuk. Különben a kormány felhivatalos könyomatos újságja, a Magyar Távirati Iroda ma délelőtti kiadásában szintén közli, hogy Urbán Ivánt nevezik ki Aradváros és a megye főispánjává.

— Pénzügyi közgyűlések. Az Arad-ésanádi Gazdasági Takarékpénztár vasárnap délelőtti 11 órakor, az Aradmegyei Takarékpénztár pedig szintén vasárnap délelőtti 10 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését.

— Örökbefogadás. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, Ipolyi György ügyvéd, budapesti lakos és Keller István dr. ügyvéd, orsz. képviselő, Keller Gyula gazdasági akadémiai tanár, valamint Keller Iván aradi gazdasági egyesületi titkár között az utóbbiaknak örökbefogadás iránt kötött szerződésnek az örökbefogadás tényére vonatkozó részét jóváhagyta a Ipolyi György családi nevét, magyar nemességét és címerét örökbefogadott fiaira, valamint törvényes utódaikra, a díjak felének elengedése mellett átruházta s egyúttal megengedte, hogy az örökbefogadottak ezen túl az Ipolyi Keller kettős nevet viselhessék.

— A mecklenburgi herceg Bécsben. Bécsből táviratozzák: Adolf, mecklenburg-schwerini herceg ma reggel ideérkezett és délelőtti fogadta a földrajzi és antropológiai társaság küldöttségeit. Az előbbi a hercegnek a földrajzi intézet disztagságának oklevelét nyújtotta át. Délben ő felsége a herceget külön kihallgatáson fogadta. A herceg este előadást tart az 1907—8. évi német középafrikai expedicióról.

— Adakozások Tisza Kálmán szobrára. Ujabbban a következők adakoztak Tisza Kálmán szobrára:

Nemess Zsigmond dr.	20 kor.
Schenk Ferenc	5 „
Lőw Mihály dr.	10 „

— Tisztviselők bucsuzása Károlyi Gyula gróftól. Ma délből a városháza főispáni termében gyűlt egybe a város tisztikara, hogy Károlyi Gyula gróftól bucsut vegyen. Varjassy Lajos polgármester a távozó főispánnal szemben a következő beszédben fejtette ki a tisztviselők érzelmeit:

— Méltóságos Gróf Ur! Arad sz. kir. város tisztviselői kara szomorúan járul Méltóságod elé, hogy távozása alkalmából hálájának, köszönetének és legőszintébb tiszteletének kifejezését adjon. Eljöttünk Méltóságodhoz, hogy megköszönjük páratlan jóakarátát, körültekintő gondoskodását, igazságos szigorát, közismert pártatlanságát, melyben négy éves főispániműködése alatt minket részesíteni kegyeskedett. A város tisztviselői kara Méltóságodban nemcsak igazságos, rendet és feltétlen tisztességet követelő bíróját veszíti el, de elveszíti azt a jóakarót, ki a kötelesség pontos teljesítését mindig méltányolni, a tisztviselők jogos érdekeit felsőbb hatóságokkal szemben is hathatósan támogatni és mindnyájunk hálájára mindig eredményre vezetni is tudta. Ezért ne ítélje Méltóságod egyszerű szokásnak, vagy hivatalos köntösben jelentkező üres konvenciónak megjelenségünket, hanem legyen meggyőződve, hogy bennünket őszinte tiszteletünk, Méltóságod iránt érzett ragaszkodásunk és nagyrabecsülésünk hozott ide s midőn még egyszer legmelegebb hálánknak és köszönetünknek adunk kifejezést, arra kérjük Méltóságodat, hogy városunk ügyeivel szemben a jövőben is azt a jóakarót tanusítani kegyeskedjék, mint annak sok vitás ügyeit az elmúlt négy esztendőben mindenkor sikerre vezette.

Meghatottan válaszolt Károlyi gróf a polgármester szavaira és biztosította a tisztviselőket arról, hogy úgy, mint eddig, a jövőben mint magánember is számíthatnak támogatására. Károlyi gróf a megjelentekkel kezét fogott és hosszabb ideig ebeszélgetett. — A vármegyei tisztviselői kar is ma vett bucsut Károlyi gróftól.

— Kifogások az aradi új indóház ellen. Irunk arról, hogy az Aradi Mérnök- és Építész-Egylet átiratot intézett a városhoz aziránt, irjon föl a közgyűlés a kereskedelmi miniszterhez az aradi új indóház tervének megváltoztatása végett. Ez az átirat ma érkezett át a mérnökegyesülettől a városhoz. — Itt írjuk meg, hogy az Országos Munkásbetegség-Előfordulási Pénztár aradi fiókja ma ugyanez ügyben fölirt az országos pénztárhoz, intervencióra kérve föl azt a terv megváltoztatása érdekében. A fölirat többek között ezt mondja:

A Máv. alkalmazottak, a munkaadók megbízásából az állomáson foglalkozkodó ipari és kereskedelmi alkalmazottak az országos pénztárnál baleset ellen biztosítva lévén, a t. Címnek nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy az újonnan építendő állomás az üzembiztonságnak lehetőleg megfeleljen. Ez okból mellékelten megküldjük a terv bírálatát tartalmazó cikket, közöljük, hogy Aradváros e cikk alapján a kereskedelemügyi miniszterhez előterjesztést fog intézni és kérjük, hogy amennyiben a maga részéről szintén szükségesnek tartja, ugy a miniszterium vagy a vasuti és hajózási főfelügyelőségnek oly irányban eljárni méltóztatásuk, hogy az új vasuti épületek, vágányzat stb. cél szerű elhelyezése elősegítse a vasuti és egyéb biztosított alkalmazottak életbiztonságának megőrzését és hibás berendezés ne fokozza az üzembiztonságra veszélyességét. Kétségtelen ugyan, hogy a kivételre váró terv készítésénél és felülvizsgálatánál a fonteltelt szempontokat nem mellőzhették, de mert hivatott műszaki bírálat szerint a terv az aradi pályaudvar speciális felszerelése miatt alapos kifogás alá esik: kötelességnek tartottuk a t. Címnek a bizton-

sági szempontok különös figyelembe ajánlását javasolni annál is inkább, mert az aradi pályaudvaron a közelmúltban már egy halálos és több súlyos baleset történt. Arad, 1910. február 12. Cukor László, igazgatósági elnök. Bak Sándor, ügyvezető igazgató.

— Új tiszti kaszinó az aradi helyőrség számára. Az aradi helyőrség tisztikarának régi óhaja, hogy a várban levő tiszti kaszinó szűk és alkalmatlan helyiségei helyett olyan otthon teremtsen magának, mely nemcsak a 33. gyalogezred, hanem az egész helyőrség tisztjeinek igényét kielégítse. Szükséges volna egy ilyen kaszinó ezenkívül nemcsak a tisztikar tudományos és társadalmi célu összejövetelei miatt, hanem azért is, mert a várban levő kaszinó helyiségei a tisztikar mulatságai és estélyei számára — a legutóbbi napokban rendezett Ronacher-estély tanúsága szerint is — szűknek bizonyultak. A honvédszállóalj tisztikara a múltban is többször iódtványozta a helyőrségi parancsnokságnál ilyen alkalmas kaszinó létesítését, de a kérelem teljesítése a dolog pénzügyi oldalán meghiusult. Az évek óta húzódó kérdésben, mint értesülünk, most öröndetes fordulat történt. A hadügyminiszterium ugyanis még egy régebbi körrendeletében értesítette a tisztikarokat arról, hogy szívesen támogatja az olyan kaszinók létesítését, melyek a város belsejében a tisztikar céljaira létesítenének és elősegítenék a katonaság és polgárság közti jó viszony ápolását. Az aradi helyőrség tisztikara ezért most a város belsejében akar egy díszes kaszinót létesíteni, amelyben a közös hadsereg és a honvédség tisztikara egyaránt helyet találna és amelynek helyiségei az előkelő polgárság képviselőit az eddiginél nagyobb számban vendégül láthatnák. A helyiség megszerzésére a hadügyminiszterium utján állami szubvenciót szándékoznak kieszközölni, de remélik azt is, hogy az üdvös célra való tekintettel a vármegye és a város is elősegítenék valamely módon a terv keresztülvitelét. A kaszinó mostani vezetősége szerint már ki is szemelt e célra alkalmas helyiséget: Fischer Elíznek a két emeletes palotája mellett levő földszintes épületét, melynek helyébe megfelelő díszes házat emelnének. Ez irányban a tárgyalások még nem fejeződtek be, de a tisztikar reméli, hogy módjában lesz a város belsejében alkalmas helyiséget szereznie.

— Körözülevél Kern közjegyző ellen. Szegedről jelentik: A szegedi büntető törvényszék vádtaácsa mai üléséből körözülevelet adott ki Kern Lajos dr. szegedi közjegyző ellen, aki tudvalevőleg rengeteg összeggel károsította meg ügyfeleit. Kern legutóbb az idegbetegséget szimulálta, s Pozsonyba ment a Schlesinger-féle szanatóriumba. A vádtaácsához folyton érkeztek be újabb följelentések, amiért ma elrendelte a körözüését és letartóztatását. Pozsonyból a főügyész-ség azt jelentette, hogy onnét Budapestre ment. Azt hiszik, hogy Budapestben valamelyik szanatóriumban fogják letartóztatni.

— Halálozás. Kőrössy Mihály nagyiparos, rövid szenvedés után meghalt. Temetése 14 én délután 3 órakor lesz a Schweidel József-utca 9. sz. alól.

Ungureán József banktisztviselő ma délután 23 éves korában Aradon meghalt. Temetése hétfőn lesz a gróf Leiningen Károly-utca 1. számú gyászaházból.

— Ezüst menyegző. Herczegh László, az Andrányi Károly és fiai cég aradi üzletvezetője és neje született Lestyan Mária ma ünnepelték szűk családi körben házasságuk 25-ik évfordulóját.

— **A közönség figyelmébe!** Az aradi ujságírók összessége kijelenti, hogy **Kálmán Pál és Vidor Gyula**, akik aktív ujságíróként szerepelnek, **egyetlen aradi lap kötelékébe se tartoznak.**

— **Eljegyzés.** Szmetán László dr., budapesti ötödik kerületi királyi járásbíró eljegyezte **Reusz Mór** aradi ecetszesz-gyáros és terménykereskedő leányát, **Lenkét.**

Popper Simon szegszárdi kereskedő eljegyezte **Hunwald Rezsín** kisasszonyt, **Lenkovicz Nándor** aradi kereskedő sógorúját.

— **Kell Manó** cég ajánlja kitűnő minőségű harisnyait és keztyűit. Telefon szám 673.

— **A függetlenségi és 48-as párt szervezőbizottságának** tagjait felkerem, hogy **fé. hó 13-án** vasárnap délelőtt 11 órakor a „Vass“-szálloda udvari nagytermében okvetlen megjelenni sziveskedjenek. **Nagy Kálmán.**

— **A lovasság egyenruhája: csukaszürke.** Bécsi távirat jelenti: A **Zeit** értesítése szerint a lovasság is tábori egyenruhát kap, mely szürke színű lesz.

— **Magyar ember kivégzése Amerikában.** Az amerikai Trenton város lakossága szomorú aktusra készül. Egy szerencsétlen magyar ember feje fölött kondult meg a lélekharang, miután a kormányzó visszautasította a gyilkosság miatt halálra ítélt **Vass György** kegyelmi kérvényét. A halálraítélt tragikus esete a következő:

Vass György 32 éves recskei származású magyar ember 190-ben ment az Egyesült Államokba. Itt ismerkedett meg a veje egykorú **Hauk József**né, szül. **Guzi Etelle**vel. Az özvegy-sorban élő **Vass**nak megtetszett a szemrevaló menyecske, akinek megkérte a kezét és július 10-én a polgári bíróság előtt megesküdtek. Egy ideig boldog házasságban éltek, de az asszony egy **Fedor József** nevű munkásai kötött benső viszonyt. **Vass** tudomására jött az asszony hűtlenségének, de nem szólt semmit, hanem dec. 14-iken **Perth Amboyba** költözött. Itt az asszony munkát kapott egy gyárban. Február havában az asszony **Woodbridgebe** költözött, de a férje hívására ismét visszament. **Vass György** már általános guny tárgyává vált a magyarok között, hogy a felesége folyton elhagyogatja. A szerencsétlen ember ekkor **Rosetonba** költözött. Felesége április 10-én azt üzent neki, hogy az ő-hazába fog menni. **Vass** közben me tudta, hogy felesége nem utazott el közös háztartásra akar lépni egy fiatal emberrel. Ekkor már minden türelme elhagyta s május 17-én bement **Perth-Amboyba**. Május 17-én találkozott feleségével. Először nyugodtan arra kérte, hogy térjen vissza hozzá, de az asszony kerekén kijelentette, hogy hallani sem akar róla, nem szívelheti tovább s menjen mindegyikük a maga útján. **Vass** erre kirántotta revolverét s agyonlőtte az asszonyt. Másnap elment a rendőrségre és bejelentette a szörnyű esetet **Vass** bűnyének tárgyalása június 7-én ment végbe s az esküdtek elsőfokú gyilkosságban mondták ki bűnösnek, mire a bíróság halálra ítélte. A kivégzés határnapján július 6-át állapították meg. Az Amerikai Magyar Szövetség azonban közbelepett s kegyelemért fordult a kormányzóhoz. A kormányzó döntése tegnap érkezett le. A kormányzó helyben hagyta a halálos ítéletet. Az Amerikai Magyar Szövetség múlt pénteken tartott ülésén elhatározta, hogy **Vass György** ügyében kihallgatást fognak kérni a kormányzótól s a szövetség titkára, **Baracs Henrik**, mánap el is küldte a kihallgatást kérő folyamodványt. A kérvényre eddig nem érkezett válasz. Ugy lát-szik, **Vass György** sorsa örökre meg van pecsételve.

— **Sulyos szerencsétlenség a sport-szánkón.** A téli sportok híveinek táborában az utóbbi időben épen úgy szedi áldozatait a halál, mint a hogy a hegymászás, a turisztikának ez a tulzásba vitt neme gyarapítja a tragikus halálozások statisztikáját. A ródli, a ski és a kormányozható szánkó a divatos téli mulatságok, melyek a meredek hegyi pályákon nyaktörő vállalkozásra csábítják eme sportok híveit. Nemrég egy grófi társaság járt szerencsétlenül, Budán egy egyetemi tanárnak fia lelte halálát a hegyekben és ma ismét megrázó szerencsétlenség hírére hozza a táviró a Tatrából. A főváros legelőkelőbb sportköreiből jól ismert három uri ember lett áldozata a veszedelmes játéknak. A három sportférfi tragikus szerencsétlenségének egyik oka a saját vigyázatlanságuk és felelősségük is.

Tátra-Lomnic a szinhe'ye annak a szomorú sport-eseménynek, mely a főváros előkelő sporttársaságait izgalomban tartja. Mint tudósítónk jelenti, a lomnici bolsleigh-pályán a budapesti M.A.C. három jeles tagja tréninget tartott a kormányozható szánkóval. **Lauber Dezső** titkár, **Lenbach** műépítész és **Kelemen Mór**, a M.A.C. jeles atlétái tegnap érkeztek **Lomnicra**, hogy előkészüljenek a nemzetközi szánkó versenyre. Ma reggel az első utat voltak megteendőek egy ötüléses szánkón, amelyet **Lauber** vezetett. Utközben vették észre, hogy a fák rossz, de már késő volt; látták, hogy a katasztrófa elkerülhetetlen. A szél sebességével rohanó szánkóból kiugrani lehetetlen és céltalan volt és ezért átadták magukat sorsuknak. A szánkó egy az utmentén álló fatörzsnek rohant, felborult. **Lauber** és **Lenbach** véres fejjel terültek el a megfagyott havon. **Sulyos koponyatörést szenvedtek.** **Kelemen** érte a legvégzetesebb baj. **Mindkét lába eltört** és állapota oly kritikus, hogy vonaton **Budapestre** kellett szállítani. **Réczey** tanár klinikáján fekszik, élet és halál közt vívódik.

— **Letartóztatott szélhámosok.** Budapestről jelentik: A rendőrség ma letartóztatta **Balassa József** volt gyárost, **Wildner József** és **Grosz László** ügynököket. **Balassa** **Budapest**en az **Akácfa** utcában ugynevezett pénzkölcsönző irodát szervezett és alkalmazta **Wildner** meg **Grosz** nevű ügynököket, akiket kiküldött a **Dunán** tülra.

— **Mondják meg a jegyzőknek,** — mondta az ügynököknek — hogy megalakítottam a jegyzők országos pénztintézetét. Doboltassák ki a nép között, hogy négy percentre kapnak kölcsön pénzt.

Az ügynökök elmentek s a jegyzők nagy pénzüsszegek ígérete után kidobolták a több dunántúli faluban, hogy **Balassa József**nél olcsó pénzt lehet kapni. Az ügynökök fedezeti váltókat vettek a parasztoktól s azt ígérték, hogy ezeket nem számítoltatják le, csak biztosítékul kérik a költségekre. A váltókat az ügynökök átadták **Balassának**, aki nemsokára arról értesítette a váltót aláíró parasztokat, hogy kölcsönt nem tudott ugyan szerezni, de azért a költségeket kéri. Minden parasztból 4—500 koronát követelt a szélhámos, aki így egy-egy községben 80—90 földmivestől követelt pénzt az-al, hogy különben a nála lévő váltókat beporli. A budapesti rendőrség tudomást szerzett

ezekekről a levelekről és a három jómadarat letartóztatta.

— **Istenes Balogh Mihály szerelme.** A sátán incselkedései még manapság is megkörnyékezik a jámbor embereket. Ugyanaz a vörös nyelvet éltető, görbe szarvu **Belzebub** üzi velünk gonosz, tüzes kis játéka, a ki néhai való jó szent **Antal** prófétát a pusztulásban kísértette. Tanuság rá **Istenes Balogh Mihály** ökelme csodálatos esete, amely élénk bizonyosságot tesz az ördögi fufang gyakori, pokolra való káprázatairól. Anno 1910. die 11 februarius — magyarul 1910. február 11-én, azaz tegnap délelőtt egy csinos varróleány menekült be a nagyvárad rendőség épületébe. Ott aztán az egyik rendőrtisztviselő előtt nagy szepegeve előadta, hogy ő Magyar Virág varróleány: oltalomért és védelemért folyamodik a nemes városi policiához. Elmondta, hogy egy idősebb, őszes bácsi állandóan üldözi. Lépten-nyomon a sarkában van. Egy tapodtat sem tehet az utcán nélküle. Az ismeretlen lovag folyton szerelmes szavakat és nyílt vallomásokat suttog a fülébe. Olykor elképzelhető legkellemetlenebb helyzetbe hozza, sőt megesk, hogy a lakására is követni akarja. Egy nyugodalmas perce sincs miatta. A rendőség nyomozni kezdett. **Kelemen András** detektív egy-kettőre nyomra jutott. Elcsipte emberét és felvitte a főkapitányságra. Ott a vallaton aztán kiderült, hogy a hőszívű gavallért **Balogh Mihály**nak hívják **Fuvaros**. A **Bethlen**-utca 32. szám alatt lakik. **Nazarénus**. A nagyvárad baptista hitközség tekintélyes vezető embere, ki a „hivők“ körében szentéletű, istenes férfiu híreben áll.

— Mit akar maga ettől a tisztességes leányzótól? Hogy meri üldözni!? Nem tudja mi a rend és régula?!

Mondott erre **Istenes Balogh Mihály** nagyon furcsákat és nagyon cifrákat. Egyházi szónoklatot tartott. Ahelyett, hogy kurtán bevallotta volna szíve szándokát és gerjedelmeit, körülbelül így prédikált:

— A felettünk lakozó egy jó isten ezt az ifjonti leányzót nekem testálta, egymásnak teremtet az ő végtelen bölcsessége bennünket. Meg akarom győzni a nőszemélyt, hogy engedelmeskedjék isten a mindenható ő akarattának, mert különben leszen nagy égi háborúság...

Tovább is szónokolt volna **Istenes Balogh** ő kelme, de leintették. Magyar Virág kisasszony pedig egy rá erőszakolt szerelmes levelet csatolt be a rendőrségi iratokhoz. **Balogh Mihály** irta, keletes szavakkal azt is telesírta.

Ime a megszólítás:

— „Isten legszebb teremtménye! Hallgasd meg imáimat és édesítse meg a te mézed az én földi kenyeremet“ ... stb.

— Nekem ugyan hagyjon békét, vagy az ördög viszi el! — turbékol a leányzó.

Száz szónak egy, egy szónak száz a vége: **Balogh Mihály** bá' nagyon kikapott. Alaposan megmosták a fejét és figyelmeztették, hogy ha szent küldetésével fel nem hagyja a leány békességét továbbra is veszélyezteti, hívőkre tesz. Ott azután tanulhatja tovább **Szent Antal** históriáját, kit hamis szemek szintén elcsábítottak a poklok tüzes gyönyöre közé.

Uj angol és francia női szabóság

női divattermet

Arad, Szabadság-tér 17.

Wittenberger M. és Jaczkó József cég alatt a drezdai tanfolyam bevégezése után, úgy a külföldön, mint **Budapest**en szerzett több évi tapasztalataim alapján a fenti cég alatt

nyitottunk, hol úgy az angol, mint a legdiszesebb francia toiletteket a legmagasabb ízlésnek megfelelően készítem. A minnek meggyőződéséről a tisztelt hölgyközönség szíves pártfogását kérjük.

Kiváló tisztelettel

JACZKÓ JÓZSEF.

— Jótékonyág. A szegénytanulók részére a héten Geller Izidorné 8 kg. zsirt és 5 kg. sót, Hegedűs Lászlóné élelmiszereket küldött. Fogadják ezután is köszönetemet. Özv. Hauser Károlyné özvegyének, egyesületi elnök. A szegénytanulók konyhájában a jövő héten dr. Keresztes Gyuláné urnó és Dániel nővérek urhölgyek ügyeltesek.

— Milyen hashajtót használjunk? Egy előkelő londoni orvosi folyóirat érdekes összehasonlításokat tett, melyek alapján a Ferenc József keserűvizről a következőket állapította meg: „A Ferenc József-víz hajtó hatású sótartalma messze felülmúlja a többi keserűvizet, ezért kétségtelenül a leghatásosabb. Nagy előnye, hogy belőle kis adag is elegendő. Az étvágyat egyáltalában nem rontja, hatásában biztos és fájdalmat nem okoz”. A „Ferenc József keserűvizforrások” igazgatósága Budapesten van. 251

— Birtokcsere. Az aradi törvényszék telekkönyvi hivatalában az elmúlt héten a következő birtokváltozásokat jelentették be: Dégi Gyuricza György eladja az aradi 4695. számú tjkvben felvett Kovács utca 43. számú házat 1700 koronáért Buza István és nejeének. — Illin Demeter eladja az aradi 2790. számú tjkvben felvett Csorda-utca 54. számú házat 1000 koronáért fia, Illin Demeternek. — Stepan Pável eladja az aradi 3162. számú tjkvben felvett Templom-utca 31. számú házat 2750 koronáért Illin Száva Jócának. — Buza Istvánné eladja az aradi 3830. számú tjkvben felvett szántót 700 koronáért Tóth István és nejeének. — Stefanov János eladja az aradi 4859. és 6021. számú tjkvben felvett szántókat 3000 koronáért Pocsik Jánosné Tóth Máriának. — Bittenbinder Konrád és neje eladják az aradi 2088. számú tjkvben felvett Illés-utca 100. számú házat 3600 koronáért Somogyi Jánosné és özvegy Kholowain Józsefnének. — Rónay Mihályné és tulajdonostársai eladják az aradi 3630. számú tjkvben felvett Sárló-utca 40. számú házat 2600 koronáért Korom János és nejeének. — Kocsis Pál és neje eladják az aradi 1147. számú tjkvben felvett Görbe-utca 8. számú házat 2000 koronáért Nedelkő János és nejeének. — Polónyi Ferenc eladja az aradi 1077. számú tjkvben felvett Pécskai-ut 3. számú házat 51.000 koronáért Grünhut Vilmos és nejeének. — Belevári Márton eladja az aradi 2692. számú tjkvben felvett Oláh utca 3. számú házat 1400 koronáért ifj. Vékony József és nejeének. — Özv. Román Györgyné eladja az aradi 5572. számú tjkvben felvett Dohány-utca 5. a) számú házat 10.000 koronáért Ispravnic Mojsza és nejeének. — Mócz János eladja az aradi 2067. számú tjkvben felvett Borona utca 49. számú házat 7600 koronáért Kányádi Forró Sándor és nejeének. — Gera György és neje eladják az aradi 3110. számú tjkvben felvett Rét-utcai üres telket 1600 koronáért Oltyán György és nejeének. — Mossóty István elad az aradi 7370. számú tjkvben felvett háztelkekből 300 □-ölet 845 koronáért Szabó Fülöp és nejeének. — Özv. Balázs Gáborné eladja az aradi 365. számú tjkvben felvett Wesselényi-utca 38. számú házat 10.900 koronáért Povázsav Somának. — Szedity Illés eladja az aradi 7274. számú tjkvben felvett György-utcai üres telket 2800 koronáért Oltyán Péter és nejeének. — Teleki Miklós és neje eladják az aradi 7401. számú tjkvben felvett Zircándi-uti ingatlant 8010 koronáért Liebhaber János és nejeének. — Özv. Lingurár Muntyán Jánosné eladja az aradi 1529. számú tjkvben felvett Töltés-utca 1. számú házat 1340 koronáért Fodor István és nejeének.

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Mágnes-crém szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók. 271

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 261

— Megtámadott tanító. Kósa István Magyarbáhnegyes-pusztai béresnek nagyon fájt, hogy gyermekének rendesen kellett iskolába járni, mert minden mulasztás után jött a büntetés. Emiatt gyűlöletének legfőbb tárgya Tricska Viktor tanyai tanító volt. Február 9-ikén ismét hívták a község-házához, mert lányát megint nem küldte rendesen iskolába. Már a község-házánál kiabálta, hogy majd lakol a tanító azért, hogy őt büntetni merésze. A tanyai iskolánál rátámadt Tricska Viktor tanító a, leírhatatlan káromkodással illette, mire a tanító saját szobájából kiment, de elővigyázatból puskáját is magával vitte. Az elővigyázat nem is volt felesleges, mert egyszer csak Kósa nagy vastag kampós botjával háta mögé lopódzott s a tanítót fejbe vágta, még pedig úgy, hogy a tanító fején hatalmas daganat keletkezett. A tanító kicsavarja kezéből a nagy botot és odébb lökte.

— Kutba dobta a feleségét. Nagykanizsáról jelentik: Szenzációs letartóztatás történt tegnap Nagybajomban, ahonnan a csendőrcök megvasalva vitték Kaposvárra a község helyettes bíráját, Major János megyebizottsági tagot. A gazdag polgár ellen az a gyanu merült föl, hogy kutba dobta a feleségét, akivel másfél évtized óta rossz viszonyban élt. Major János nagybajomi helyettes-bíró feleségét halva találta meg a kutban. Előbb azt hitték, hogy az asszony, aki tízenöt éve rossz viszonyban élt az urával, önként vetett véget életének, de utóbb olyan gyanus körülmények merültek föl, hogy az ura ellen megindult az eljárás. Major János és felesége folyvást civódtak. Major, aki egyébként rendkívül népszerű ember, helyettes bíró és a törvényhatósági bizottságnak választott tagja, jómódu polgárember, annyira hadilábon élt feleségével, hogy nem is otthon étkezett, hanem teljesen külön és a feleségével nem érintkezett. Amikor a feleségét a kutban találták, ő nyugodtan aludt a lakásban s azt mondta, hogy amikor éjszaka hazament, nem látta, ágyban van-e a felesége. Valomása olyan zavart volt és olyan gyanus körülmények merültek föl, hogy a helyettes bíró tegnap letartóztatták hitvesgyilkosság gyanúja miatt és bekísérték a kaposvári kir. ügyészség fogházába.

— Az előkelő hölgyek figyelmébe ajánlom ujonnan berendezett női-divattermetemet. Angol és francia osztályomban elsőrendű munkásokat foglalkoztatok s így a legelőkelősebb kivitelben és jutányos áron szállíthatom úgy az angol, mint a francia toaletteket. Estélyi és bál ruhák, valamint belépő és színházi bluzok a legizlésebben készülnek. Tavaszai újdonságaim a közel napokban megérkeznek, ezek megtekintésére tisztelettel meghívom az uri hölgyeket. Személyes vezetésem alatt álló varró és szabászati mintarajziskolámban a II. ik kurzus február 15-én kezdődik. Itt a növendékek a saját, vagy hozzátartozóik részére készíthetnek ruhákat, felöltőket stb. Külön szabászati tanfolyam varrónők és szabászati tanítónők részére. Németh Jánosné, Deák Ferenc-utca 30. sz. 913

— Nem csak gyermektől vonandó meg minden, ami szivgyengítő, és az idegeket megtámadja, — félre tehát a szesszel és kávéval! — felnőtteknek is legnagyobb kincs az egészség. A gondos háziasszony azért reggeli és oszonna kávéhoz mindig a valódi Kathreiner-féle Kneipp-malátakávéval használja, mert akkor egészséges és izletes kávé nyújthat az asztalra. Megelégedettség és megtakarítás, főleg azonban a gyermekek viruló kinézése a jutalma. A sok érték-telen utánzás miatt, a bevásárlásnál a legnagyobb elővigyázat kívánatos. Csak Kathreiner névvel ellátott eredeti csomagokat tessék elfogadni! Minek is hagyni utánzatot magára erőszakolni, mikor ugyanannyi pénzért valódit is lehet kapni. 840

— Köszönetnyilvánítás. Az izr. népkönyh részére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: Szeude Tivadar dr., özv. Basch Lipótné, Lőcs Rezsőné, Holländer Ignácné 10—10 korona, mely szíves adományokért hála köszönetét fejezi ki: az elnökség. — A védasszonyi tisztelet a jövő héten Halmi Andorné, Mairovitz Emilné, dr. Singer Jánosné és dr. Vajda Istvánné urasszonyok töltik be.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

TARKASÁGOK.

(Két főispán.) Kedvesen mulatságos jelenet volt ma délelőtt az aradi vármegyeházán. Urbán Iván, a vármegye jövő főispánja hivatalos ügyben fönt járt a megyeházán és meglátogatta Károlyi Gyula gróf nyugalmazott főispánt. A gróf elejesietett méltóságos kollégájának és előzékenyen előre akarta engedni a főispáni hivatalos fogadó terembe. A küszöbön azonban meggondolta a dolgot és mosolyogva szólt Urbánhoz:

— Várj csak kérlek; talán mégis én mennék be előre. Most már te vagy itt a házigazda, én pedig csak vendég vagyok.

— Nem egészen, — szólt nevetve Urbán Iván. — Talán úgy oldhatók meg a nehéz közjogi bonyodalmak, ha karonfogva egyszerre menünk be.

— Miért?

— Mert te már nem vagy főispán, én pedig még nem vagyok főispán.

(Az orvos és a gyógyszer.) Egy nőtlen orvosról beszélünk ezt a történetet. A fiatal orvos hónapok óta jár egy dúsgazdag családhoz, amelynek nem épen ifjú és nem is szép leányát gyógykezelte — eredménytelenül. Amikor már három hónapig gyógykezelte és a leány nem akart meggyógyulni, a papa bizalmasan félrehívta a fiatal orvost.

— Kedves doktor ur, — mondta — hát tulajdonképpen mi baja van az én leányomnak? Mondja meg nekem egész őszintén.

— Hát megmondom, — szólt az orvos — az ön kedves leányának férjhez kell menni. Ez meg fogja őt gyógyítani.

Az apa csak erre a feleletre várt.

— Egy másik bizalmas kérdés, — mondta — hajlandó volna-e ön az én leányomat elvenni?

A fiatal orvos savanyu arcot vágott, azután ezt felelte:

— Az orvos szívesen megírja az orvosság receptjét, de azt bevenni soha sem szokta.

(Az operáció.) Ez is orvosi história. Társaságban szó volt a kiválóbb orvosprofesszorokról, különösen pedig az operatőrökről.

— Milyen kezű ember az a Hütl? — kérdezte a társaság valamelyik tagja.

— Kiváló ember.

— És mennyit kap egy operálásért?

— Ezer koronát, ha sikerül.

— És ha nem sikerül?

— Akkor két ezret.

— Ezt nem értem. Hogy lehet ez?

— Ugy, hogyha nem sikerül, akkor az operálás díját — az örökösök fizetik.

Fekete Sas

Nagy szálloda.

Arad, Boczkó-utca 5. sz., átjárat Zoltán-utca.

Teljesen ujonnan, fényesen berendezve. : Szobák minden árban. : Étterem elsőrendű konyhával, zenével. : Figyelmes kiszolgálás, különös tekintettel tisztán kezelt zamatos borokra. : Asztaltársaságok részére különösen alkalmas separék.

Lóvasut megállóhely.

Autobusz megállótól 3 perc.

Nagy alkalmi vásár!

Bárki meggyőződést szerezhet arról, hogy csakis

Kilényi C. és Társa

kék golyóhoz címzett áruházában

Józseffőherceg-ut 11. szám alatt

szerezheti be legelőnyösebben mindennemű női ruhaszövet, barchet, vászon, kész fehérnemű és trikó áru szükségletét.

291

Gyermekjáték félárban.

ANGOL-KÓR

tönkre fogja tenni az Ön gyermekének egészségét, ha nem tesz ellene gyorsan valamit.

SCOTT csukamájolaj EMULSIÓ-ja

megszünteti az angolkórt, megerősíti a csontokat és egészséges hússal borítja azokat

Azonfelül — és ez az, amit tapasztalt szülők teljes értéke szerint meg tudnak becsülni, — semmi nehézséggel nem jár a kis szenvedőt rábírní arra, hogy a

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

bevegye, mert kellemes, tejfeles íze van. A gyermek megemészti, még ha a tejtől undorodik is.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — várják ügye lembe venné.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Főnök és könyvelő pöre. Löwi Lipót könyvelő volt havi 200 korona díjazás mellett Vojtek és Weisz aradi droguista cégnél. A könyvelő egy napon a cégtől levelet kapott, melyben értesítették, hogy megbízhatlansága, hanyagsága és a miatt, hogy a könyveket rosszul vezeti, felmondás nélkül elbocsájtották. Löwi a levél tartalma miatt rágalmozás címén feljelentette a céget. A mai tárgyaláson, mely Zih büntető bíró előtt folyt le, a cég részéről Vojtek vállalta a levélért a felelősséget. Azzal védekezett, hogy amit írt, igaz, ezt bizonyítani tudja. A bíróság a bizonyítási kérelemnek helyt adott, a tárgyalást elnapolta és egyben az ügyet egyesítette azzal a panasszal, amelyet a cég tett a könyvelő ellen.

§ Pör a hagyaték körül. Zeidler József és neje eleki lakosok 2484 korona erejéig pert indítottak az aradi királyi törvényszék előtt Urzika János és neje eleki lakosok ellen. A pörnek érdekes előzményei vannak. Zeidlerék evéken át élelemmel és ruházzal látták el a magával tehetetlen 80 éves Marosi Sándornét, azon reményben, hogy az majd rájuk fogja hagyni vagyonát. Fizetéseket is teljesítettek helyett. Ugyanilyen kedveskedő módon bántak a matrózával Urzika Jánosék is. 1902-ben Marosiné végrendeletet csinált, amelynek értelmében vagyona kétötöd részét Zeidler és neje, kétötöd részét Urzika és neje, egyötöd részét Mahler Alojziára hagyta. Két évvel később — úgy látszik megbánva a végrendelezést — összes ingatlanait adásvételi szerződés útján, voltaképpen azonban ajándékba Urzika János és nejeének adta át. Pár hónap eltelté után az öreg asszony meghalt. Zeidler és neje Urzikát és nejét ekkor bepörölték a törvényszék előtt, kérték az adásvételi szerződést semmienek kimondani, mert az fiktív, melyet az ő kijátszásukra kötöttek. Az aradi királyi

törvényszék Szalay Béla bíró előadása alapján ma elutasította a kéreletet, mert úgy találta, hogy a jogügylet a törvényes követelményeknek teljesen megfelelő.

§ A „lóhus,” mint rágalom. Balog Mihály hentes és mészárosnak a piacon Nahoczky Lajos hentes mellett van a standja. Balog nemrégiben leszállította a hus árát és nem nagy örömeire konkurrensének, harsány hangon hirdette a járókelőknek:

— Itt kapható az olcsó hus!

— Lóhus az, — mordotta Nahoczky, — azért adhatja olyan olcsón.

Éppen arra járt Hecht doktor, akivel a megsértett Balog azonnal megvizsgáltatta a megrogalmazott húst. Hecht dr. hiába tanusította, hogy Balog husa a lehető legkitünőbb, Nahoczky tovább hajtozta:

— Biz, az csak lóhus lehet.

Balog nem hagyta annyiban a dolgot, rágalmozásért feljelentette Nahoczkyt, akit Zih bíró ma rágalmozásért és becsületsértésért 60 korona pénzbüntetésre ítelt.

§ A kikoszorozott kérő. Mult év november 29 én nagy tűz volt Aradon a Választó-utca-ban. Ruzs András felgyújtotta boszúból Konkoly János kocsiszínjét, mert mikor megkérte a leánya kezét, kikoszorúzták. Az esküdtek a mai tárgyaláson büntetésnek mondták ki Ruzs Andrást, akit a bíróság ez alapon 14 havi börtönbüntetésre ítelt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde

Távirati tudósítás.

Budapest, február 12.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínálat korlátozott, vételkedv hiányos, 4000 mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Tengeri 1910. májusra	6.62—6.63	6.61—6.62
Buza 1910. áprílisa	14.—14.01	13.97—13.98
Zab 1910. áprílisa	7.48—7.49	7.48—7.49
Rozs 1910. áprílisa	9.41—9.42	9.42—9.43
Buza 1910. októberre	11.71—11.72	11.71—11.72
Buza 1910. májusra	13.70—13.71	13.72—13.73
Rozs 1910. októberre	8.70—8.71	8.71—8.72

Zárul 5 órakor

Osztrák hitelrészvény	—	—	—	875.80
Magyar hitelrészvény	—	—	—	814.89
Államvadás	—	—	—	757.—
Közüti vasút	—	—	—	674.—

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

SZULTÁN ÖRRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgató: Budapest, IV. Ferencz-láncf-rakpart 22.
Külföldi: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városházzal szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1910. évi február hó 13-án:

Délután 3 1/2 órakor kezdéskelt helyárrakkal:

Sári bíró.

Vizjáték 3 felvonásban. Írta: Móricz Zsigmond.

SZEMÉLYEK:

Sári bíró	Várnay Jenő.	Pongó Kovács Kesztler Ede.
A bíróné	Follinussé E.	Lizi, a leánya Harmath J.
Jóska	Beregi S.	Hajdók sógor Ditrói Mór.
Terka	Kun Isten.	Manci Zalay Margit.
Pis a, fia	Berkó Gizi.	Veroni Bankóné.
Varju	Polgár S.	Gedi Buda Ferenc

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendez helyárrakkal

C) bérlet.

C) bérlet.

Dr. Dalnok Viktor vendégfeliéptével:

B o h é m e k.

Opera 4 képpen. Írták: Giacosa G. és Illica L. Fordította: Radó Antal. Zenéjét szerelte: Puccini Giacomo.

HZEMÉLYEK:

Rodolphe	Ferrari A.	Mini	Wissák V.
Schaunard	Ódry Attila.	Musette	Dóssy Nusi.
Morol, festő	Dr. D. Janky.	Benoit	Polgár S.
Colline	Zöldi A.	Alcindor	Leány Léo.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Bérs Simonfi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910 február 13-án, vasárnap:

1. A cipőkereskedő boszúja. Humoros. — 2. A salernói öböl. Laványosság. — 3. A makacs szamar. Kacagtató. — 4. Korsikai dráma. Előkép. — 5. Jégtörő hajók Finnországban. Laványosság. — 6. Végzetes szerelem. Dráma. — 7. Egy lakodalmi Délfanciaországban. Természet után. — 8. A férjhez adott csejéd. Bohózat. — 9. Unokatestvérek szereleme. Vigjáték.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

NYILTER.

Ungureán János és neje, úgy maguk, mint fiuk Ungureán Béla, fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, forrón szeretett fiunknak és testvérnek

Ungureán József

takarékpénztári tisztviselő

életének 23-ik évében e hó 12-én d. u. 5 órakor történt gyászos elhunytát.

A megboldogult hült tetemeit e hó 14 én fogjuk a gróf Leiningen Károly-utca 1. számú gyászházból, a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra helyezni.

Arad, 1910. február 12.

A gyászoló család.

Uj sajt, vaj, és csemege üzlet!

Ajánlom az igen tisztelt uriközönség szíves figyelmébe Weitzer János utca, új leányiskola épületben megnyílt sajt és delicatessé üzletemet, hol mindennemű sajtok, halmeműek és csemege olajokat nagyban és kicsinyben, ugyszintén bor-, pezsgő-, cognac-, liquerök és mindennemű finomabb palinka féléket eredeti dugaszolt üvegekben állandóan raktáron tartok, legfinomabb minőségekben, legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölkötnék.

789

Szíves pártfogást kérek, kitűnő tisztelettel

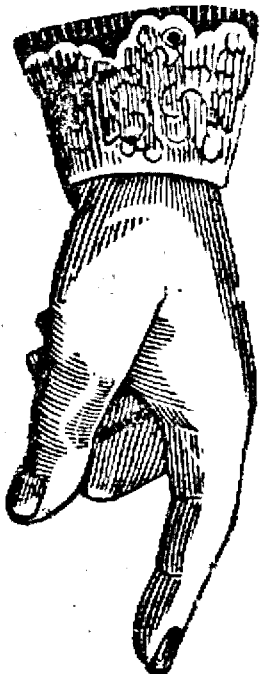
Schultz Lajos,

csemege

kere kedő

Kivánatra árjegyzéket díjtalanul szolgállok.

Telefon szám: 733.

HA

hull a haja vagy korpás a fejbőre

mint a legtökéletesebb
és biztos hatású szert,
egyedül a világhírű

**Dr. William Patterson-
féle
American Hair-Petrol-t
használja.**

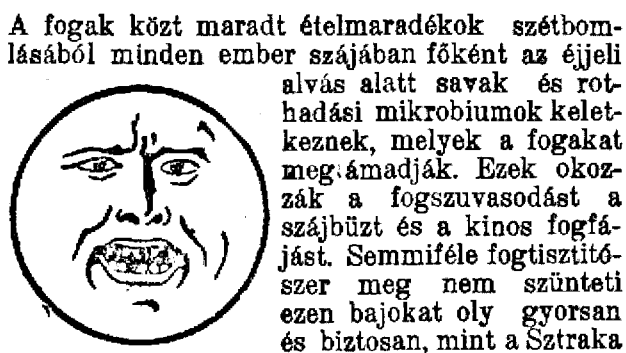
Egy üveg ára 2 kor.

**Főraktár
Arad és vidéke részére:**

**HÁNZU NESTOR
Vöröskereszt Drogeria
Arad, Weitzer J.-u. 2.**

Magyarországi vezérképviselő:

**Barabás és Stefanovits,
Budapest, Alagut-utca 5. szám.**

A fogak közt maradt ételmaradékok szétbomlásából minden ember szájában főként az éjjeli alvás alatt savak és rothadási mikrobiumok keletkeznek, melyek a fogakat megáztatják. Ezek okozzák a fogszuvasodást a szájbüzt és a kínos fogfájást. Semmiféle fogtisztító-szer meg nem szünteti ezen bajokat oly gyorsan és biztosan, mint a Sztraka Menthol-fogszippan. Gyógyszertárakban és drogériákban ára 1 kor. Kapható: gutori Földes Kelemen ur gyógyszer-tárában, valamint Vojtek és Weisz urak droguériájában, Aradon. 12

Dr. Rácz Sándor

Ügyvédi irodáját Aradon,
ideiglenesen

Boros Béni-tér 12. sz. a.

(Reusz Mór-féle házban)

977

nyitotta meg.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.**

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1910. február hó 12.

Keresünk:

Vidékre: 3 fűszer, rőfös és rövid, 1 vas és fűszer és 5 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismérettel bíró segédet; vidéki kisebb városba női és uri divatárú- és rövidárú szakmabeli, a kirakat-rendezésben is jártas segédet (ajánlatok fényképpel.)

Alánlunk:

1 mérlegképes könyvelőt, 3 irodistanót, 1 pénztárosnőt, 8 fűszer és csemege, 4 vegyes, 5 rőfös és divat, 2 vas és fűszer és 3 fűszer és rövidárú szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
igazgató. 301

**A következő
ujdonságok
érkeztek**

KERPEL IZSU

90,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Kabos E.: Mária látogatói, Móricz Zs.: Sári bíró, Földes J.: A kuruzsló, Szomaházy J.: A férjhezmenés művészete; Kaffka: Csendes valóságok. Szomory: Az isteni kert, Ignotus: Kiséretek, Csörgő: Levelek, amiket meg nem írunk, Ady E.: Szeretném, ha szeretnének, Lagerlöf Z.: Az antikrisztus csodái, Heltai J.: Irók, színésznők és más csirkefogók, Molnár F.: Liliom, Cholnoky V.: Tammuz, Pakots I.: Madam Napoleon, Williams A.: Korunk találmányai, Vrabély Á.: Vigabbnál vigabb históriák, Malting M.: Az első konzul regénye, Szomaházy I.: Lila test, sárga sapka, A ma krónikája, Molnár F.: Ketten beszélnek, Kenedi: Az élet könyve, Kupcsai: A boldogság kis kávéja. Feuille: Szibill története, Ignotus: Följegyzések, Egó: Pest és pestiek.

Németben: Bronson H. G.: Meeres gold, Ewers H.: Der Zauberlehrling oder die Teufelsjäger. Bartsch: Elisabeth Kött, Lagerlöf: Gösta Berling, Croker: Die jüngste Miss Mowbray, Cerri L.: Evae Aphrodite. Jakobsen: Die Lore am Tore, Höcker: Ich grolle nicht, Twain Mark: Des Treulosen Ende, Schneider M.: Nebenwege, Skowronek: Sarah und Hagar, Upton Sinclair: Metropolis, Kipling Rudyard: Lang Latte & Genossen, Gerseorff: Anna Monikas Launen, Brandenfels: Madame Nett, Erhard E.: Die Lehnjungfer, Zemlak S.: Der unreine Geist, Ida Boy Ed.: Nichts über mich, Fischer W.: Die Freude am Licht, Kahlenberg: Spielzeug, Hartwig: Der blaue Diamant, Werner: Slegwart, Schobert: Ich gehe meine Strasse, Schublin: Miserere nobis, Jerusalem Elise: Der heilige Skarabäus, Skowronek: Armer Hemer.

Kölcsönkölj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

**A könyvek ujak és tiszták!
Vidéki bérlek**

Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

Is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,
vagy füzetenkint 14 fill.

Zerkovitz: Ujj! A ligetben nagyszerű. Lehár: Zigeunerliebe, Zerkovitz: Előadás végén, Erbe Viktor: Katonazene, Ferenczy Gy.: Miért? Kun M.: Hajnali dal. Weiner: Néger smokk, Szabad-e nemeset? Darewsky: Ön ez a nő? Szepessy: Züllő nóták. Albini: Báró Trenk. Sajó: Úres a fészek. Raimann: Tipp mamsel. Nádor: Boldogtalan voltam Zerkovitz: De jó volna, Califano: Carmela mia. Sas Náci: Asszony nóták. Balázs: Valakinek muzsikálnak, Huszka: Rébusz báró, Lehár: Fürstenkind. Weiner Oh Löwinger, Nougay-e, de jó.

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése.**

KERPEL IZSU,

381

könyv-, zenemű és papír

kereskedése Aradon.

Telefon 883. sz.

Valódi brünni szövetek az 1910. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú elegendő teljes férfi- ruházat (kabát, nadrág és mellény) ára csak	1 szelvény 7 korona
	1 " 10 "
	1 " 12 "
	1 " 15 "
	1 " 17 "
	1 " 18 "
	1 " 20 "

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért
éppoly felöltő-szöveteket, turista-lodent, selyemkam-
garai gyári áron küld a mindenütt ismert meg-
bízható és szolid posztógyári raktár

Siegel-Imhof, Brünn 4.

Minták ingyen és bérmentve.

6811

Nagy előnyre szolgál mindenkinél, ha szövet-szük-
ségletét dírekte a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél
rendeli. Óriási forgalma miatt állandóan a legna-
gyobb választék a legújabb szövetekből, SZABOTT,
LEGOLCSÓBB ÁRAK! Bármily kis megrendelés tel-
jesítése szigorúan mintához és figyelmes.

Könyös, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle **czukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY felét kérjünk, mivel
sok haszontalan utánzata van

1 dohoz 60 fillér.

5796

Csak RÉTHY-féle fogadjunk el!

Szénüzletünket

Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából
jelentékenyen megnagyobbítva
Boros Béni-tér 2. szám
szájt házukba, a Széchenyi gőzmalommal szemben

áthelyeztük.

Állandóan nagy készletben mindenkor legju-
tányosabb áron

**elsőrendű Magyar és Porosz bányából
kőszén és koks, kovács kőszén**

Jól kiégetett, pormentes

Bűkk-faszén.

Szállítványainkat pontosan
mérve, plombázott zsákokban, a
miniszteri és főkapitányi rende-
let szerint teljesítjük.

Becses rendelményeit új iroda .kban úgy mint
eddig személyesen, levelező-lapon vagy

Telefon szám 139.

kérjük a jegyzünk figyelmes és gondos szolgálá-
tunkról biztosítva, kitűnő tisztelettel

541

Kneffel Károly és fia

szénagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

**BENEDICTIN
ÓVÁS!**

Legutóbbi években ismételtén megerősítettük, hogy szállókban,
kávéházakban és éttermekben ami védjegyeinkkel ellátott üvegekben
utánzott likörök, mint

889

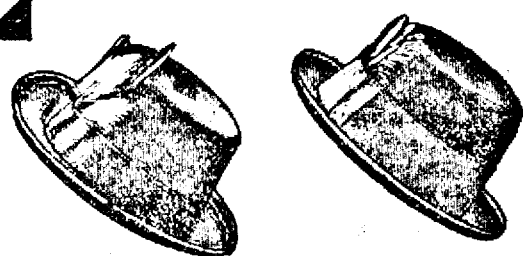
eredeti BENEDICTIN

lesznek poharankint kimérve, ugyisint nem tölünk származott li-
körök, mint Benedictin árlapokon és üvegcsimkéken vannak kitün-
tetve és poharanként kerülnek eladásra.

Ilyen szabálytalan és törvénytelen eljárásokért a jövőben a bün-
tető törvényszék segítségét fogjuk igénybe venni.

**Société anonyme de la Distillerie
de la Liqueur Benedictine.**

Fecamp.

Alapi.vá:
1880. 00

Állami táv-
beszélő 213.

Tavaszi kalapokat

jól és olcsón

943

MÜNZ I.

előnyösen ismert uri-
divat cégnél bizalommal
vásárolhat.

Egy tapasztalt
háziasszony
ítélete:

A Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé
azon mindennapi ital, mely férjemnek
munkaerejét és jóhangulatát megtartja,
mely mellett a gyermekek a legboldo-
gabban fejlődnek, amellyel a gazdaság-
ban sokat megtakarítok és a mely mind-
nyájunknak napról-napra jobban ízlik.

ung. c.

840-II.

ROPS

**Modell
1910**

**1910-es
modellünk
ujításai:**

Intenzív lángzó, mely gyor-
san forral és kevés szert
fogyaszt.

Brös alkatrészek, melyek
kicserélhetők és tisztít-
hatók.

Művészi kivitel (modern
stílus). Galvanizált bronz
színezés. — Hozzáadva a
„Rops” tisztasági gyors-
fűző eddigi előnyeit, a

„Rops” 1910

a jelenkor legszebb, leg-
tartósabb, legbiztosabb és
legkarakosabb asztali
tűzhelye. Ha feldűl, elal-
szik. A szesz ki nem
folyhat!

Ára Budapesten:
4.— korona.

Kapható minden szakmába
vágó üzletben.

„ROPS” Fémárugár Részvénytársaság

Budapest, V., Váci út 74 / 3.

Helyi elárusítók: Pósa, János, Rosenberg R.,
Maresch Gyula, Kohn József.

6934

Képviselek vidéken kerestetnek.

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kap-
hatók legújabb és legizlésesebb
üveg, porcellán és masdó-
készletek. Nagy vá-
laszték függő és
-- asztali lámpákból. --

Legutányosabb forrás 321

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és al-
pacca-ézüst dísz tárgyak, ugyisint
elsőrendű evőeszközök.

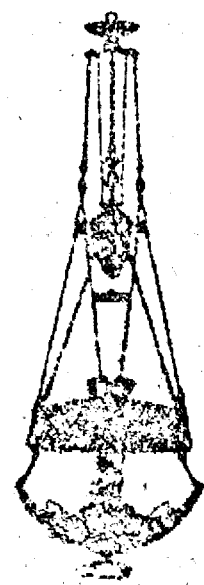
Képkerekekből

óriási választék, több mint 400-
uj izléses minta van állandóan
raktáron.

FISCHER MÓR, Andrássy-tér 20. szám
(Fischer Elő-palota.)

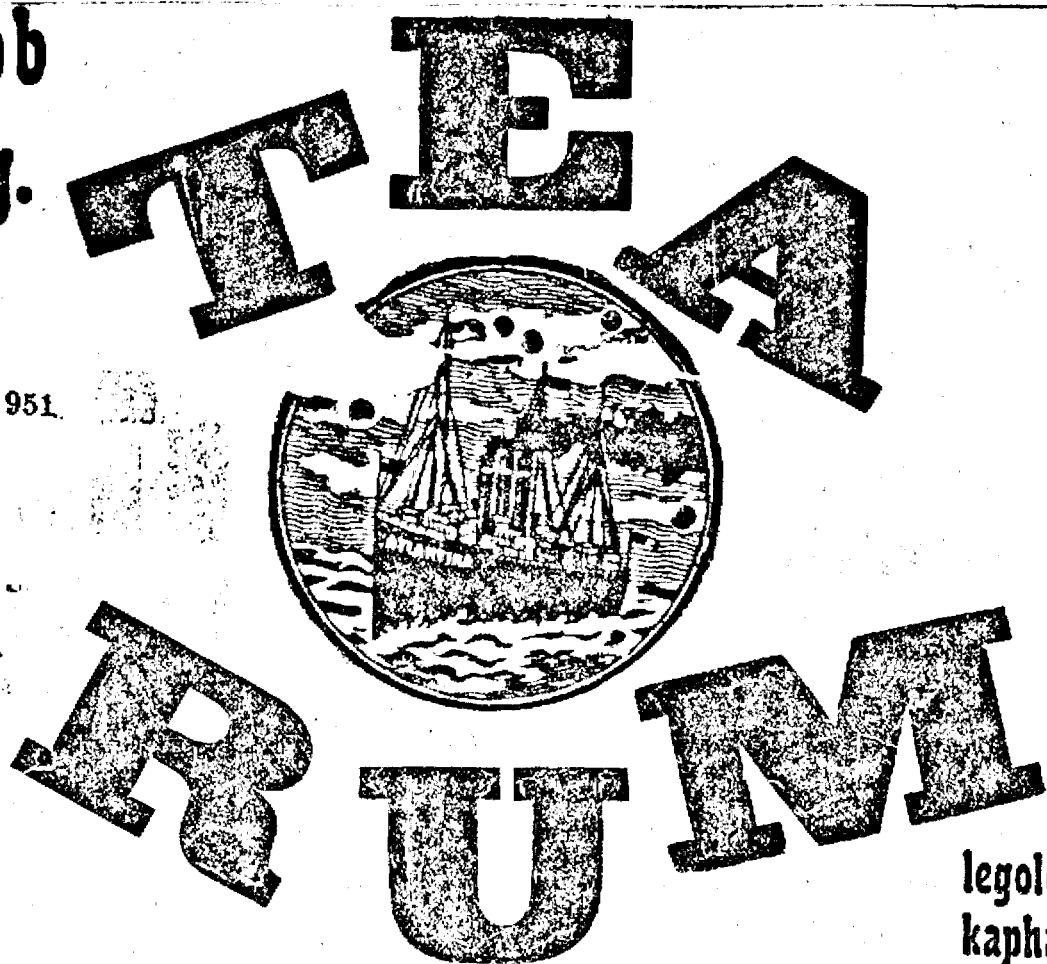
Megyei és városi telefon szám 568.

**Nagy választék szép tombola
tárgyakból.**

**Legjobb
minőség.**

**K
Á
V
É**

AZ „ATLANTIKA”
kávé- és tea behozatal. Andrassy-tér 20. Telefon 609.

Eladó
igen szép 8 hónapos 2 d b.
Jorksir-Bergsir keresztezett
kan..

Bővebb felvilágosítást ad
Bécsi Gábor
szőlőbirtokos 966
Világoson.

Bor eladás.

Ajánlom saját termésű kitűnő
világosi hegyi boraimat
1 lt. palack új idei bor 56 fill.
1 lt. palack ó bor 70 fill.
1 lt. rizlingi 5 éves 1.— kor
nagyobb mennyiség is kapható.

Krause Károly,
Rákóczy-utca 6. sz.
970

Thierry A. győgszerész BALZSAMA. Törvényesen védve.

Csak a apácán védőjegye az igazi. A legegyszerűbbek minden megbetegedése, köhögés, vérköpés, rekedtség, hörghurut, tüdőgyulladás, más gyomorbetegségek, minden belső gyulladási és ellen, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Kül-öl. g. az ajkatekercsek, fogfájás, égési sebek, kiütés, nyálkás, és különösen influenza ellen stb. használ. 12 kisiny vagy 6 duplatég, vagy egy nagy család öt tégét 61 korona.

THIERRY A. győgszerész
egyedül valódi 6881

CENTIFOLIA-KENŐCSE
egyszerű, csúszhatatlan és utóérhetően gyógyítható még a régi, sőt rákos sebekkel, sebekkel, csúszásokkal, gúladásokkal, kiütésekkel: a tavallal minden idegen anyagot, gennyet, sokszor előlegessé teszi a fájdat és operációt. 2 tégely 3 60 korona.

Sim: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.

45—1910. g. sz.

Hirdetmény.

Felhívjuk az összes városi föld-
tulárokat, hogy f. évi február hó
végéig a kamarásnál jelentsek be,
hogy a várostól bérelt területek-

nek melyik részét fogják folyó év-
ben megtrágyázni. A bejelentést
elmulasztókkal szemben a szerző-
désben kikötött büntetést fogjuk
alkalmazni.

Arad, 1910. évi január hó 31.

A gazdasági szék.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

Védjegy: „Horgony”

egy régiónak bizonyult háziass, mely már sok év
óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényből,
csúszlól és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti
áruvet fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.—
és üvegtől minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerár az „Arany orvoslás”,
Prágában, Hincbóthutás 5 sz.

482—1910. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbíróság,
mint telekkönyvi hatóság közhirre
teszi, hogy Bachrach M. és fiai bu-
dapesti cég végrehajtónak Ger-
litzek György végrehajtást szen-
vedő elleni 100 kor. tőkekövetelés
és jár. iránti végrehajtási ügyében
az aradi kir. törvényszék, a kisjenői
kir. járásbíróság területén levő Va-
dász községben és határában fekvő,
a vadász 233. sz. tükben A. I. 1. rdsz. a foglalt beltelkes házra
az árverést 878 koronában ezennel
megállapított kikiáltási árban el-
rendelte és hogy a fentebb meg-
jelölt ingatlan az 1910. évi áp-
rilis hó 9-ik napjának délelőtt
10 órakor Vadász községében
megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kikiáltási ár 2/3-ánál
alacsonyabb árban eladatni nem
fognak.

Árverezni szándékozők tartoz-
nak az ingatlan becsárának 10%-át,
vagyis 87 korona 80 fillért kész-
pénzben, vagy az 1881. évi LX.
t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi novem-
ber hó 1-én 8383. sz. a kelt igaz-
ságügyminiszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. évi LX t.-c. 170. §-a ér-
telmében a bánatpénznek a bíróság-
nál előleges elhelyezéséről kiállí-
tott szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

Vevő a bánatpénzt az árverés
befejeztével nyomban a vételár
10%-ig kiegészíteni köteles.

A kir. járásbíróság, mint telek-
könyvi hatóság.

Kisjenőn, 1910. évi január hó
24-én.

Tabajdy,
kir. ítélőtáblai bíró.

987

571—1910. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői királyi bíróság,
mint telekkönyvi hatóság közhirre
teszi, hogy dr. Keppich Frigyes
végrehajtónak Asztalos Sándorné
ált. képviselt Asztalos Sándor
gondnokság alá helyezett végre-
hajtást szenvedő elleni 150 kor.
tőkekövetelés és járuléka iránti
végrehajtási ügyében az aradi kir.
törvényszék, a kisjenői kir. járás-
bíróság területén levő Feketegyarmat
községben és határában fekvő,
a feketegyarmati 8. sz. tükben A. I.
11. és 19. rdsz. a irt beltelkes ház és
szántóra az árverést 467 kor. ezen-
nel megállapított kikiáltási árban
elrendelte és hogy a fentebb meg-
jelölt ingatlan az 1910. évi április
hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Fekete-
gyarmat községében megtar-
tandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kikiáltási ár 2/3-ánál ala-
acsonyabb árban eladatni nem fog.

Árverezni szándékozők tartoz-
nak az ingatlan becsárának 10
%-át, vagyis 146 K. 70 f. kész-
pénzben, vagy az 1881. LX.
t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi no-
vember 1-én 8383. sz. a kelt
igazságügyminiszteri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes érték-
papirban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. LX. t.-c.
170. §-a értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezésé-
ről kiállított szabályszerű elismer-
vényt át szolgáltatni.

Vevő a bánatpénzt az árverés
befejeztével nyomban a vételár
10%-ig kiegészíteni köteles.

Kir. járásbíróság mint tkvi
hatóság.

Kisjenőn, 1910. évi január hó
7. napján.

Tabajdy,
kir. ítélőtáblai bíró.

988

Magyar kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Tsz. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.
Arad	5-09	8-18	11-25	4-16	4-51	9-30	
Sofronya	5-25		11-41		5-08	9-46	
Kurtics	5-37	8-36	11-55	4-35	5-25	10-04	
Lökösháza	5-53		12-10		5-44	10-21	
Bánhídi major	5-58		12-16		5-51		
Országút	6-02				5-56		
Kétegyháza	6-10	9-00	12-26	4-58	6-05	10-40	
Ujkigyós	6-11	9-01	12-34	4-59	6-05	10-51	
Békés-Csaba	6-24		12-47		6-14	11-16	
Békés-Földvár	6-35	9-19	12-59	5-17	6-24	11-27	
Mezőberény	6-43	9-22	1-29	5-20	6-32	11-35	
Gyoma	6-56		1-42	5-31	6-45	11-53	
Mezőstúr	7-07	9-41	1-54	5-39	6-56	12-11	
Pusztá-Pó	7-31	10-01	2-18	5-59	7-20	12-27	
Pusztá-Tenyé	7-36	10-06	2-25	6-04	7-25	12-32	
Szajol	8-02	10-29	2-53	6-22	7-51	1-17	
Mezőstúr	8-03	10-30	3-01	6-23	7-52	1-18	
Pusztá-Pó	8-27	10-44	3-22		8-16	1-42	
Pusztá-Tenyé	8-39		3-33		8-28	1-54	
Szajol	8-52	11-00	3-47	6-55	8-41	2-07	
Szolnok	9-10	11-12	4-03	7-02	9-00	2-25	
Ujszász	9-20	11-19	4-15	7-12	9-10	2-35	
Tápiógyörgye	9-44	11-35	4-38		9-34	2-58	
Tápiószek	9-49	11-37	4-43		9-39	3-03	
Tápiószek	10-08		5-02		9-58	3-22	
Tápiószek	10-27		5-17		10-17	3-41	
Tápiószek	10-51	12-06	5-43		10-41	3-53	
Tápiószek	11-08		5-59		10-58	4-10	
Tápiószek	11-22	12-29	6-11		11-12	4-24	
Tápiószek	11-37		6-22		11-27	4-35	
Tápiószek	11-46		6-31		11-36	4-44	
Tápiószek	11-53	12-47	6-41		11-43	4-53	
Tápiószek	12-17		6-57		12-07	5-09	
Tápiószek	12-23		7-03		12-13	5-15	
Tápiószek	12-30	1-15	7-10		12-20	5-22	

Budapest-Arad.							
Állomások	Tv. sz.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.
Budapest kpu.	1-1		8-09	2-1	12-20	9-1	12-30
Köbánya felső p. u.	1-2		8-10	2-2	12-30	9-2	12-40
Rákóczi	1-3		8-17	2-3	12-37	9-3	12-47
Maglód	1-4		8-44		1-14	10-10	
Gyömrő	1-5		8-52		1-22	10-18	
Mende	1-6		9-00		1-30	10-26	
Tápiószek	1-7		9-11		1-41	10-37	
Tápiószek	1-8		9-21		1-51	10-47	
Tápiószek	1-9		9-31		2-01	10-57	
Tápiószek	1-10		9-41	3-03	2-19	11-15	
Tápiószek	1-11		9-58	3-16	2-43	11-43	
Tápiószek	1-12		10-09		2-53	11-53	
Tápiószek	1-13		10-24	3-33	3-10	12-08	
Tápiószek	1-14		10-27	3-34	3-12	12-11	
Tápiószek	1-15		10-50	3-51	3-40	12-34	
Ujszász	1-16		11-09	3-58	4-07	1-03	
Szolnok	1-17		11-25	4-11	4-27	1-17	
Szajol	1-18		11-37		4-40	1-30	
Pusztá-Tenyé	1-19		11-48	4-27	4-55	1-41	
Pusztá-Pó	1-20		12-05	4-41	5-21	2-07	
Mezőstúr	1-21		12-10	4-42	5-24	2-12	
Gyoma	1-22		12-33	5-01	5-53	2-35	
Mezőberény	1-23		12-40	5-02	6-00	2-42	
Békés-Földvár	1-24		1-04	5-22	6-13	3-14	
Békés-Csaba	1-25		1-13	5-30	6-22	3-23	
Kigyós	1-26		1-15	5-32	6-24	3-25	
Kétegyháza	1-27		1-28	5-43	6-35	3-36	
Országút	1-28		2-05	5-53	6-45	3-46	
Bánhídi major	1-29		2-17		6-57	3-58	
Lökösháza	1-30		2-29	6-11	7-09	4-10	
Kurtics	1-31		2-34	6-12	7-14	4-15	
Sofronya	1-32				7-19	4-20	
Arad	1-33				7-24	4-25	

Arad-Tóvá.							
Állomások	Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Tv.	Gyv.
Arad ind.	12-21	2-14	4-04	7-04	6-32	10-00	
Glogovác		2-26	4-15		6-43	10-11	
Csicsér		2-37	4-24		6-52	10-21	
Győr-Ménfőcsanak		2-49	4-37		7-05	10-33	
O-Paulis		2-55					
Paulis		3-02	4-48		7-17	11-19	
Baracskai		3-07	4-53		7-22	11-24	
M. Rákóczi	12-55	5-15	5-01	7-40	7-29	11-29	
M. Rákóczi	12-55	5-25	5-09	7-48	7-34	11-38	
Milóva-O.		3-38	5-24				
Konop		3-49	5-40		7-56	12-38	
Berzova		4-06	6-03	8-08	8-12	1-03	
Soborsin	1-50	4-48	6-53	8-42	8-55	2-12	
Zám	2-09		7-23	9-01	9-20	2-53	
M. Rákóczi	2-35		8-10	9-24	9-59	4-02	
Déva	2-58		8-23	9-50	10-39	5-19	
Piski	3-09		9-02	10-01	10-52	5-41	
Piski	3-16		9-17	10-15	11-07	6-00	
Szászváros	3-35		9-33	10-33	11-34	6-30	
Alvincs	4-06		10-30	11-08	12-17	7-23	
Alvincs	4-16		10-33	11-04	12-24	7-25	
Győr-Ménfőcsanak	4-27		10-43	11-15	12-37	7-41	
Győr-Ménfőcsanak	7-00		10-56	11-18	12-44	7-46	
Tóvá.	7-25		11-35	11-37	1-10	8-21	

Tővis-Arad.							
Állomások	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Vv.	Vv.
Tővis ind.		8-33	3-55	8-55	2-00	8-40	
Gy-Fehérv (6)		8-55	4-23	9-20	2-25	9-15	
(1)		9-03	4-33	11-21	2-30	9-15	
Alvincz (1)		9-13	4-43	11-32	2-44	9-15	
(1)		9-23	4-53	11-42	2-48	9-15	
Szászváros		9-33	5-03	12-16	3-34	10-55	
(6)		9-43	5-13	12-35	3-57	11-03	
Piski (1)		9-53	6-15	12-55	4-12	10-17	
Déva		10-03	6-29	1-09	4-27	11-54	
M.-Illye (1)		10-13	7-11	1-39	5-10	12-17	
Zám ...		10-23	7-44	2-09	5-45	12-51	
Soborsin 4.16	6-33	8-17	2-33	6-18	1-29		
Berzova 5.05	—	8-58	2-57	6-57	2-13		
Konop 5.25	—	9-15	—	7-13	2-53		
Milova-O. 5.39	—	9-25	—	7-22	2-53		
M.-Radna (6) 5.55	7-29	9-37	3-24	7-51	2-43		
(1) 6.05	7-30	9-44	3-26	7-41	3-17		
Baraczska 6.14	—	9-52	—	7-50	3-28		
Paulis 6-21	—	10-10	—	7-59	3-37		
O-Paulis 6-28	—	—	—	—	3-47		
Gyorek Menes 6-38	—	10-14	—	8-16	3-55		
Csicsér 6-53	—	—	—	8-27	4-09		
Glogovác 7-08	—	10-38	—	8-38	4-26		
Arad 6.7-21	8-08	10-50	4-03	8-50	4-38		

Az aradi kir. törvényszék Elnökétől.

449—1910. Eln. szám.

982

Versenytárgyalási hirdetés.

A m. kir. igazságügyminiszter urnak 1910. Ég. 200—1. szám alatt kelt rendelete alapján a „Mária-Radnán“ emelendő kir. járásbírósi épület és fogház felépítéséhez szükséges munkákra nyilvános írásbeli versenytárgyalás hirdetik a következő feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson csak magyar honos iparos vehet részt. Együttés ajánlat csak egyetemleges kötelezettséggel tehető. Oly pályázók, kik a hirdett munkákat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

2. Ajánlatok az összes munkákra, valamint az egyes munkanemekre vagy munkacsoportokra is tehetők.

3. Az építkezésre szóló előmértékes költségvetés, míg a készlet tart, az összes munkákra példányonként 16 korona, a föld, kőműves munka füzeté 5 korona, a többi költségvetés pedig füzetenként 1—1 korona árban, az ajánlati lapok díjtalanul a törvényszéki elnöki irodában a hivatalos órák alatt kiadatnak; a tervek, szerződési minta, általános és részletes vállalati feltételek a hivatalos órák alatt ugyanott megtekinthetők.

4. Ajánlattevők az egységárrakkal kitöltött ajánlataikat csakis a hivatalos uton nyert költségvetésben és a közszallítási szabályzat 18. §-a értelmében kiállított ajánlati lapon tehetik meg.

Az egységárrak számokkal, a végajánlati összeg pedig számokkal és betűkkel tüntetendő ki.

A kitett egységárrak ajánlattevőre feltétlenül kötelezők s azok utólagos módosítása vagy eltérő magyarázata meg nem engedtetik.

Általány összeggel tett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

5. Az ajánlatok lepecsételve s a következő felirással el látva „Ajánlat a „Mária-radnai“ kir. járásbírósi és fogház építési munkákra“ legkésőbb 1910. évi március hó 31-ikének délutáni 5 órájáig az aradi kir. törvényszék Elnökénél nyújthatók be. A versenytárgyalás 1910. évi április hó 5. napján délután 9. órakor tartatik meg az aradi kir. törvényszék elnökének hivatali helyiségében, amelyen az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek. Később érkezett, távirati uton tett, vagy feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Az ajánlattevők tartoznak az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bantpénz készpénzben vagy ovadékképes értékpapírokban valamely kir. állampénztárnál, vagy adóhi atalnál igazságügyi letétbe helyezni és a letéti nyugtát ajánlatukhoz csatolni.

7. A kőműves munka vállalkozója köteles lesz a meglévő felépítményeket díjtalanul lebontani, a talajt kiegyengetni s az értéktelen törmeléket elbortadni. Tartozik továbbá ajánlatában nyilatkozni, hogy a lebontott és tulajdonába bocsátandó anyagokért mily összeget hajlandó a kincstárnak fizetni.

8. Az igazságügy miniszter Ur a benyújtott ajánlatok felett az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon dönt.

Végérvényes döntés határideje 60 nap, amely szükség esetén 15 nappal meghosszabbítható, amelynek leteltéig ajánlattevőkre ajánlatuk feltétlenül kötelező.

9. A munkák az 1910. év tavaszán a nyerendő hivatalos felezőítástól számítva 14 napon belül megkezdendők és oly erélytel folytatandók, hogy az épületek 1910. évi augusztus hó 31-ig tető alá jussanak és 1910. évi október hó 1-ig kívül-belül teljesen bevakoltassanak.

Az összes munkálatok befejeztével a teljesen kész és vállalkozó saját költségén szárazra kifűtött épületek 1911. július hó 1-ig átadandók.

10. Az összes munkák végrehajtásánál csakis magyar honos munkaerők alkalmazhatók és kizárólag hazai gyártmányok, iparcikkek és termények használhatók fel. Ajánlattevő aláveti magát ezen kötelezettségeinek teljesítése tekintetében munkaadó és közgei teljes ellenőrzésének.

11. Azon pályázók, kik munkaadó előtt ismeretlenek, tartoznak képesítésüket és megbízhatóságukat megfelelően igazolni.

Arad, 1910. január 25.

Dr. Fábián Lajos,
kir. t.-széki elnök.

Helyi ügynök

jutalék mellett

kerestetik

a cs. és kir. szabad. kocsikerék gyár

részére

6824

A. Mihatsch Nachfg. Mähr. Ostrau

Gyakornok,

ki irodai teendőkben némi jártassággal bir, azonnali belépésre kerestetik. — Magyar és német nyelvű ajánlatok Seidner Bernát és Fia céghez, Soborsinba küldendők. 1006

757—1910. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett évi 1400 korona fizetéssel és 400 korona lakér illetményvel javadalmazott irodai segédtszti állásra pályázatot hirdetek és felhivom azokat, kik az 1883. évi I. t.-c. 19. §-ában

megjelölt képzettséggel rendelkeznek és fent megjelölt állást elnyerni óhajtják, hogy a képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához címezve hozzám 1910. évi február hó 28-ig nyujtsák be. Arad, 1910. évi február hó 11.

Varjasy,
polgármester.

25.000 ágyterítő

gyorsan eladatik egy g áruüzem feloszlása miatt.

Gazdasági takaró.
sötétdrapp, igen ügyes színben, színes kerettel c a 180 cm hosszú, darabja: 1 kor. 80 fillér.

Tigriskeret, tigrisbőrszerűen: szíve, színes kerettel c a 200 cm. hosszú, darabja 2 kor. 10 fillér.

Csak rövid ideig!!

utánvételes bérmentes küldés — legalább 6 drb. átvételénél — bármely postaállomásra 6825.

Emil Wonka Königinhof.

Pécskai-ut 21. sz.

a benoidgyárral szemben levő

lakház, bolt és

korcsma helyiség,

gazdasági udvar és egyéb hozzátartozókkal

május 1-re kiadó.

Bővebben a tulajdonosnál, József főherczeg-ut 8. sz. alatt. 1007

uri és női cipész.

Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Mérleg-számla 1909. évről.

Vagyon.	Korona	fill.	Korona	fill.	Tételek	Korona	fill.	Korona	fill.	Teher.
Pénzkészlet			222,161	44	Részvénytőke			1.000,000		
Váltó tárcsa			3.691,079	85	*Tartalékalap			42,138	60	
Ingatlan kölcsön			252,438	—	Tisztviselői nyugdíj-alap			1,208	90	
Záloglevél kölcsön			31,503	78	Betétek:					
Értékpapír előleg			7,550	—	betéti könyvecskékre	2.249,120	38			
Folyó számlai kölcsön			627,571	40	folyó- és csekk-számlára	324,076	78	2.573,197	16	
Leszámított kereskedelmi könyv-					Visszleszámított váltók			1.266,146	27	
követelések			7,719	74	Engedményezett záloglevél kölcsön			11,902	92	
Adósok			55,923	89	Különféle letétek			786	21	
Értékpapír készlet			106,183	50	Fel nem vett osztalék			680	—	
Leltár	14,472	12			Átmeneti kamatok			29,782	94	
leírás leltárból	1,447	21	13,024	91	Be nem fizetett betét kamatadó ...			4,897	69	
					Nyereség egyenleg			84,415	82	
			5.015,156	51				5.015,156	51	

*Folyó évi javadalmozással 35000 koronával emelkedik.

Arad, 1909. december hó 31-én.

A könyvelésért:

Greiner Károly, s. k.

Mezey, s. k.
vezérigazgató.

Czárán Márton, s. k.
igazgatósági elnök.

Szabó Zoltán, s. k.
igazgatósági alelnök.

Dr. Bersos Béla, s. k.
igazgatósági tag.

Csánk Lajos, s. k.
igazgatósági tag.

Darányi János, s. k.
igazgatósági tag.

Povársay Soma, s. k.
igazgatósági tag.

Szántay Lajos, s. k.
igazgatósági tag.

Dr. Singer János, s. k.
igazgatósági tag.

Verbos Nándor, s. k.
igazgatósági tag.

Winkler József, s. k.
igazgatósági tag.

Jelen vagyon és teherkimutatást a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

Arad, 1909. december 31-én.

Nachtnébel Gyula, s. k.
f. biz. elnök.

Dr. Bogdánffy Béla, s. k.
f. biz. tag.

Szántó Gyula, s. k.
f. biz. tag.

Tabakovits Emil, s. k.
f. biz. tag.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk jelenteni, hogy a lefolyt évben a kereskedelmi törvény 195. §-ában foglalt rendelkezések úgy a társasági alapszabályoknak megfelelőleg az intézeti ügykezelést az üzlet minden ágában rendszeresen ellenőriztük és mindig példás rendet és pontosságot tapasztaltunk.

Az üzletév lezárásával az intézet értékeinek megállapítását részletesen felülvizsgáltuk, úgy a fő- és segédkönyvek adatait beható vizsgálat tárgyává tévén, az igazgatóság által elének terjesztett 1909. évi mérleget, valamint a nyereség- és veszteség-számlát a tényleges eredménynek, a törvény és az intézeti alapszabályok követelményeinek mindenben megfelelőnek találtuk.

Ennélfogva a nyereség- és veszteség-számla szerint kimutatott:

84.415 korona 82 fillér

nyereségnek az igazgatósági jelentésben részletezett felosztásához magunk részéről is hozzájárulunk és elfogadásra ajánljuk.

Végül minthogy megbízatásunk ideje lejárt, köszönetünket nyilvánítjuk a részvényeseknek irányunkban tanúsított bizalmáért, egyúttal tisztelettel kérjük a közgyűlést, hogy a lefolyt 1909. üzletévre úgy ez igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni szíveskedjék.

Kelt Aradon, 1910. évi február hó 10.

A felügyelő-bizottság:

Nachtnébel Gyula, s. k.
f. biz. elnök.

Dr. Bogdánffy Béla, s. k.
f. biz. tag.

Szántó Gyula, s. k.
f. biz. tag.

Tabakovits Emil, s. k.
f. biz. tag.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festőgyáranak festőkével.